مشتێ لە کوفری سەرکردەکان ی کوردستان

نـووسەر :
ماموٚستا ئـوسامە تەوحیدی
ئـامادەکردنی : حـرب الکـرمـاني

مشتێ لە کوفری سەرکردەکان ـی کوردستان

یەکەم
مەسعود بارزانی

دووەم
جەلال تاڵەبانی

سێهەم
نێچیرڤان بارزانی

چوارەم
مەسرور بارزانی

پێنجەم
بافڵ تاڵەبانی

شەشەم
شاسوار عبدالواحد

حەوتەم و هەشتەم
لاهور جەنگی و قوباد تاڵەبانی

مشتێ له كوفری سەركردەكان ـی كوردستان

كاتێ سەركردە طاغوت بوو چی بكەين بەرامبەری؟

سيفەت ـی كوفركردن بـەطاغوت چييە ؟

بسم الله الرحمن الرحيم

ناونیشانی کتێب

مشتێ لە کوفری
سەرکردەکان ـی کوردستان

نووسراوی

مامۆستا ئوسامە تەوحیدی -حفظه الله-

ئامادەکردنی

حـرب الـكـرمـاني

١٤٤٧ هیجری

زەمهەریر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تەنها مشتێک لەکوفرەکانـی بـەناو سەرکردەکانـی کوردستان

یەکەم : مەسعود بەرزانـی

أ / بـڕوای وایـە ئاین تـەنها بـۆنێوان بـەندە و الله تعالی ـە بڕوای بەوەنیـە ئیـسلام حوکمـڕانـی بـکات لەنـێوان خەڵکیدا.

ئەمـەش کوفرکـردنە بەدەیان ئایـەتی قـورئان الله تعالی فەرموویـەتـی : ﴿ وَأَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ الله وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوك عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ ﴾ [المائدة : ٤٩]

واتا : هەرئەبێ بەو بەرنامە لەنێوانیدا حوکمڕانی بکەیت نابێ شوێنی هەواو ئارەزووی ئەوانە بکەوی و چەواشەت بکەن هۆشیاربە لەو ڕێنمایانەی الله تعالی بۆی ناردوی لاڕێت نەکەن.

وە پێغەمبەر صلی الله علیه وسلم فەرموویەتـی : « وما لم تحكم أئمتهم بكتاب الله ويتخيروا مما أنزل الله إلا جعل الله بأسهم بينهم »

واتا : هەرکات فەرمانڕەواکانیان حوکمیان بەکتاب ی الله تعالی نەکرد وحوکمی الله یان بەتەواوی نەکرد بەبژاردەی خۆیان ئیلا الله تعالی توشی نەهامەتی و دووژمنایەتیان ئەکات لەنێوان خۆیاندا. [أخرجه ابن ماجه]

عبدالعزیز بن باز لەبارەی حوکم ی عەلمانیەکانەوە ئەڵێت : والعلمانيون الذين ينبِذون الإسلام وراء الظهر ويريدون غير الإسلام...، يكون كفرهم وشرهم أكثر من اليهود والنصارى.
واتا : عەلمانیەکان ئەوانەی ئیسلام فڕێ ئەیەنە پشت ی خۆیانەوە وغەیری ئیسلام هەڵئەبژێرن .. خراپە وکوفرەکەیان زیاتر وسەخترە لەکوفری جولەکە وگاورەکان. [مجموع فتاوى ابن باز 6/85]

ب/ مسعود بەرزان ی ئەڵێت گەلی کوردستان دڵنیائەکەمەوە حوکم ی هەتا هەتای تەنها وتەنها حوکمی گەل ئەبێت.

ئەمەش نکۆڵیکردنە لەوەی الله تعالی فەرموویەتی : ﴿ ان الحكم الا لله ﴾ واتا : حوکم تەنها وتەنها بۆ الله تعالی ە وە فەرموویەتی : ﴿الا له الخلق والامر ﴾ واتا : چاکبزانن دروستکردن و حوکمڕانی تەنها بۆ الله تعالی یە.

بەڵام مسعود بەرزان ی گەل ی خستۆتە شوێن الله تعالی و گەل ی کردووە بەپەرستراوی خۆی، حوکم ی کەسێک کەوا حوکمی گەل بات بەسەرحاکمیەت ی الله تعالی ئیمام ی الالوسی رحمه الله تعالی ئەفەرموێت : فلا ينبغي التوقف في تكفير من يستحسن ما هو بين المخالفة للشرع منها ويقدمه على الأحكام الشرعية.

دروست نیە بووەستیت لەتەکفیرکردن ی کەسێک کەحوکمی پێچەوانە وغەیری حوکم ی شەرع بەباش دائەنێت وپێشی ئەخات بەسەر حوکم ی شەرعدا. [تفسير روح المعاني 20/28-21]

ج/مەسعود بەرزان ی ئەڵێت ئێمە خەباتمانکردووە لەپێناو دیموکراسیەت.

دیموکراسیەت حوکمێکە غەیری حوکم ی الله تعالى ە لەشەرعدا بەغەیری حوکم ی الله ئەوترێت حوکم ی طاغوت هەرکەسێکیش خەبات بکات لەپێناو طاغوت لەشەرعدا حوکمەکەی کافربوونە. الله تعالى فەرموویەت ی : ﴿ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ ﴾ واتا : ئەو کەسانەی کەوا کافرو بێ باوەڕن لە ڕێگەی طاغووت جەنگ ئەکەن.

د/ پەسەندکردن ی یاسادەرچووەکان ی پەرلەمان لەحەڵاڵکردن ی حەرام و حەرامکردن ی حەڵاڵ و ڕێگەدان بەکوفر وقەدەغەکردن ی جیهاد و بەشێک لە حوکمە شەرعیەکان.

الشيخ عبد الله بن حَميد رحمه الله تعالى فەرموویەت ی : (ومَن أصدر تشريعاً عاماً مُلزماً للناس يتعارض مع حكم الله فهذا يَخرج من الملة ويكون كافراً).
واتا : ئەوکەسەی یاسایەکی گشتی دەرچێنێت وخەڵکی پێوەی پابەند بکات ویاساکەش پێچەوانە وناکۆک بێت لەگەڵ حوکم ی الله تعالى ئەم کوفرە لەئیسلام دەری ئەکات وئەیکات بەکەسێکی کافر. [أهمية الجهاد لعلي العلياني 196]

زۆرێکی تر بەڵام ئەمە تەنها بەپوخت ی پەنجەم خستۆتە سەر ئەو خاڵە

زەقانەی کەوا لەلای خەڵکـی مەجال ـی بیانوو وپاساو بۆهێنانەوەی تێدا نامێنێت ئەگینا ئەمە جگە لەوەی بۆتە هاوپەیمان ـی ئەمریکا و جولەکە بۆشەڕکردن ـی دژی دەوڵەت ـی ئیسلام و دەیان کوفری تر.

دووەم : جەلال طالەبانـی

أ/ دامەزرێنەری حیزبی یەکێتی کەبیروباوەڕ وپرۆگرام ـی ئەم حـیزبە بریـتـیە لەسۆسـیال دیمووکراسی و سیـکۆلاریزم.

سیکۆلاریزم بڕوای وایە دیـن لەدەوڵەت جیابکرێتەوە وە هاوڵاتیان ئازادن لەوەی کێ پەیڕەوی لەدین ئەکات یان کێ کوفر بەدیـن ئەکات هەردوولایان ئازادن وەکو یـەک یەکسانن ونابێت بڕیارەکان ـی دەوڵەت و تاکەکان لەژێر فەرمان ـی ئاینەوە دەربچێت وئاین بچوک بکرێتەوە تەنها بـۆناو دڵەکان.

ئەمەش ڕەفزکردنەوەی هەموو ئیسـلامە، قال الله تعالی : ﴿ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴾ [آل عمران : ٣٢]

واتا : پێیـان بڵێ باگوێڕایەڵ ـی الله وپێغەمبەرەکەی ببن صلى الله عليه وسلم خۆگەر پشتیان هەڵکرد ئەوا الله تعالی کـافران ـی خۆشناوێت.

محمد بن صالح العثيمين لەوەسفی سیکۆلاریزمەکان ئەڵێت : لأن الذي يدعو إلى التحرر مطلقاً من كل قيد ولو كان دينياً هذا كافر ما معنى أن يقول: أنت حر صل أو لا تصل صم أو لا تصم زكي أو لا تزكي معناها أنه أنكر فريضة من فرائض الإسلام بل فرائض الإسلام كلها وأباح الزنا واللواط والخمر أليس كذلك؟ كيف يكون هذا مسلماً؟ هذا مرتد كافر يحاكم فإن رجع إلى دين الإسلام وكف شره عن المسلمين وإلا فالسيف.

واتا : ئەوکەسەی بانگەشەی ئازادی ڕەها ئەکات دوور لەهەموو سنوردارکردنێک تەنانت ئەگەر ئازادی ئاینیش بێت ئەوکەسە کافرە مانای چیە کەبڵێیت تۆ ئازادی نوێژبکەیت یان نەیکەیت ڕۆژووبگریت یان نەیگریت زەکات بەی یان نەیەی مانای ئەوەیە ئینکاری کردووە لەفەرزێک لەفەرزەکان ی ئیسلام بەڵکو ئینکاری لەهەموو فەرزەکان ی ئیسلام کردووە زیناو نێربازی و ئارەق ی ڕێگەپێداوە ئایا وانیە ؟ ئەمە چۆن ئەبێت بەموسڵمان ؟ ئەم کەسە موڕتەدە کافرە دادگای ئەکرێت ئەگەر نەگەڕایەوە بۆ ئیسلام وشەڕی خۆی دوورنەخستەوە لەموسڵمانان ئەوا بەشمشێر لەملی ئەدرێت.
[سلسلة لقاء الباب المفتوح-235a عنوان (هل يجوز إطلاق كلمتي علماني أو ليبرالي على من يفتخر بها)]

کەواتا بڕوابون بەئازادی ڕەها بۆکردن ی واجباتەکان یان نەکردن ی بۆکردن ی حەرامکراوەکان یان نەکردن ی واتای ئینکاریکردنە لەحوکم ی شەرع.

کەواتا حوکمی کەسێک چیە ئینکاری لەیەک حوکم ی شەرع بکات ؟ الشيخ سلیمان ی کوڕەزای شێخ محمد ی کوڕی عبدالوهاب رحمه الله تعالی فەرموویەت ی لەکتاب ی [التوضيح عن توحيد الخلاق] : عکرمة دەربارەی وتەی

الله تعالى : ﴿ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴾ واتا : ئەوانەی دادوەری ناکەن بەوەی الله دایبەزاندووە ئەوکەسانە کافرن، فەرموویەتـی : إن من عرف بقلبه أنه حكم الله ولم يقر بلسانه ولم ينقد إليه بقلبه بل جحده فقد كفر كفرًا لا إيمان معه.

واتا : ئەوکەسـەی لەدڵەوە حوکم ـی الله بناسێت بەڵام دان ـی پێ نەنێت و ملکەچ نەبێت بۆی بەدڵ بەڵـکو ئینکاری لێ بـکات ئەوا کافربووە بەکردنی کوفرێـک کەهیچ ئیمانێـکی لەگەڵدا نامێنێتەوە.

هاوەڵـی بەڕێز ابن عباس رضي الله عنه لەڕیوایەتێـکدا لەتەفسیری ئایەت ـی ﴿ ومن لم يحكم بما أنزل الله فأولئك هم الكافرون ﴾ فەرموویەتـی : (من جحد ما أنزل الله فقد كفر).

واتا : هەرکەس ئینکاری لـەوە بکات کەالله تعالـی دایبەزاندوە ئەوا کـافربوە.

کەواتـا بەتەفسیری هاوەڵان وسەلەف وئەهلی سـونەت ڕاجیاوازی نیـە لەکافربوون ـی کەسـێک ئینکاری حوکمێـکی شەرع بکات ئەی چجای وەک ابن عثیمین ئەڵێـت ئەوکەسـەی ئەڵێت خەڵک ئازادن چی ئەکەن وچـی ناکەن ئەمە ئینکاریـە لەهەموو شەرع.

ب/ جەلال طالەبان ـی پەرستگای حوسەینیەی بۆ ڕافیزەکان وقبوریەکان کردەوە لەعێراق ولەسلێمان ـی وبڕیاری یا بەپاراستنی هەموو پەرستگا کوفریـەکان بەزەبری هێز وچەکـ وبرەو دان بەشـیرک.

قال الله تعالـى : ﴿ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴾ [هود : ١٩]

ئەوانەی کەرێگای تەوحید ـی الله لەخەڵکی ئەبەستن هەمیشە لەهەوڵیشدان کە رێگەو بەرنامەی خەڵکی لارو نەشیاو بێت وخراپ بێتو باوەڕیشیان بەدوارِۆژ نییە ئەوانە کافرو بێ باوەڕن بۆیە ئەوکارانـە ئەکەن،

شێخ ـی ئیمام محمد ـی کوڕی عبدالوهاب ئەفەرموێت : (وكذلك نكفّر من حسنه للناس أو أقام الشُّبه الباطلة على إباحته وكذلك من قام بسيفه دون هذه المشاهد التي يشرك بالله عندها وقاتل من أنكرها وسعى في إزالتها؛ والله المستعان. والسلام.).

واتا : هەروەها ئەوکەسە بەکافر دائەنێین کەشیرک بۆخەڵک بڕازێنێتەوە وشوبهەی پڕوپوچ بهێنێتەوە بۆڕێـگەدان پێی (بۆنمونە وەک بیانوی ئازادی بیرورا) بەهەمـان شێوە ئەوکەسـەش تەکفیرەکەیـن کەبەچەکەکەی پارێزگاری لەوجێگە شیرکیانە ئەکات وجەنگ ئەکات لـەدژی ئەوانەی ئەیانەوێ ئەوجێگایانە بسڕنەوە الله المستعان والسـلام. [الرسائل الشخصيه للشيخ رساله العاشرة الى حمد التويجري.]

ج/ جەلال طالەبان ـی وپشتگیریکردن ـی لەوکەسـانەی مولحیدن وکتێبیان نوسیوە بـۆدژایەت ـی ئیسـلام نموونەی پشتگیرکردن ـی لەمەریوان هەڵەبجەی وناردن ـی بۆئەوروپـا وە نمـوونەی مەلا بەختیـار کەبەزمانی خۆی وتویەتی هەمیشە جەلال تاڵەبان ـی پشتگیرم بووە لەکاری ڕەخنەگرتن لەئیسـلام هیچ یەکێک لەکوڕەکـان و نزیکەکان ـی ڕەدی ئەم وتەیەی مەلا بەختیاریـان نەکردۆتەوە یان ڕەدی قسەکەی مەریوان هەڵەبجەی کەوتـی جەلال تاڵەبانی پشتگیری کردووم.

قال الله تبارك وتعالى : ﴿ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴾ [النساء : ١٤٠]

واتا : خۆ بەراستیی الله تعالى لەم قورئانەدا بەئێوەی ڕاگەیاندووە کە هەرکات زانیتان و بیستان ئایەتەکانی الله کەسانێک باوەڕیان پێناکەن و گاڵتەی پێئەکەن هەتا ئەوباسە ئەگۆڕن و دەچنە سەر قسەیەکی ترو واز لەوکارەیان یَنن ئێوە لەگەڵیان دامەنیشن ئەگینا ئێوەش لە وەک ئەوانن بێگومان الله تعالى لەرۆژی قیامەتدا گشت دووڕوو و بێ باوەڕەکان لە دۆزەخ کۆ ئەکاتەوە هەروەک ئەوان لەدنیادا گشتیان قسەیان یەک بوو بۆ دوژمنایەتی موسڵمانان.

کەواتا دانیشتن لەگەڵیان کاتێ کوفر وگاڵتە بەئیسلام ئەکەن ببێتە هۆی ئەوەی حوکمی ئەوان وەربگریت ئەی چجای پشتیوانیان بکەیت لەکوفرکردنەکانیان بەئیسـلام.

د/ جەلال تاڵەبان ـی یەکێک بوە لەوکەسانەی بەشداربوە لەنوسینەوەی دەستوری عێراق ـی ئەو دەستورەی کەتێیدا هاتوە (نەتاوان هەیە نەسزا تەنها ئەوەنەبێت کەلەیاسا بەتاوان دائەنرێت وسزای لەسەر دائەنرێت) واتا ئیسلام چی بەتاوان داناوە و سزای بۆداناوە هیچ نرخێکی نیە تاوان تەنها ئەوەیە یاسا بەتاوانی دانێت وسزاش هەرئەوەیە یاسا دای نێت واتا ڕەدکردنەوە تەواوەتی حەرامکراو و حەدەکان ـی ئیسلام ئەمەش واتای ئەوەیە قانون بڕیارئەیات چی حەرامە وچی حەڵاڵە وچی باشە وچی خراپە.

قال الله تبارك وتعالى : ﴿ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴾ [الكهف : ٢٦]

واتا : لەحوکم وبڕیارەکانیدا الله تعالى هیچ هاوبەشێکی نیە وکەسی نەکردۆتە هاوبەش ـی خۆی.

وقال الله تعالى : ﴿ فَلاَ وَرَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ﴾ [النساء: 65].

واتا : نەخێر سوێند بەپەروەردگاری تۆ ئەی محمد صلى الله عليه وسلم ئیمانیان نیە تاتۆنەکەن بەداوەر لەهەموو کێشە وناکۆکیەکانیان.

وقال الله تبارك وتعالى : ﴿ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ﴾ [النساء : ٥٩]

واتا : ئەگەر لەشتێکدا ناکۆک بوون ئەوا کێشەکەتان بگێڕنەوە بۆلای حوکم ـی الله تعالى و پێغەمبەرەکەی صلى الله عليه وسلم ئەگەر بڕواتان باالله تعالى و ڕۆژی قیامەت هەیە.

وقال الله تبارك وتعالى : ﴿ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا ﴾ [النساء : ٦١].

شێخ محمد رشید رضا لەتەفسیری ئەم ئایەتەدا ئەفەرموێت : والآية ناطقة بأن من صد وأعرض عن حكم الله ورسوله عمداً ولا سيما بعد دعوته إليه وتذكيره به، فإنه يكون منافقاً لا يعمد بما يزعمه من الإيمان وما يدعيه من الإسلام.

واتا : ئایەتەکە بەڕاشکاوانە ئەدوێت کەهەرکەسێک ڕوو وەرگێڕێت وپشت هەڵکات لەحوکم ـی الله تعالى بەئەنقەست بەتایبەت گەر بیری هێنرایەوە وبانگهێشت کرا بۆلای حوکم ـی الله تعالى بەڵام هەر سووربێت لەسەر ڕوو وەرگێڕان لەحوکم ـی شەرع ئەوا ئەوکەسە منافقە پشت نابەسترێ

بەوبانگەشەی ئیمان و ئیسلامەی کەئەیکات (واتا باهەربڵێت ئیماندار وموسڵمانم ئەمە سودی پێناگەیەنێت وبەمنافق ی گەورە وتەواو دائەنرێت وەک مورتەد مامەڵەی لەگەڵ ئەکرێت).

شێخ محمد امین الشنقیطی رحمە اللە تعالی فەرموویەتی : (الإشراك بالله في حكمه والإشراك به في عبادته كلها بمعنى واحد لا فرق بينهما البتة، فالذي يتبع نظاما غير نظام الله، أو غير ما شرعه الله، وقانونا مخالفا لشرع الله من وضع البشر معرضا عن نور السماء الذي أنزل الله على لسان رسوله ...

واتا : هاوبەشدانان بۆاللە تعالی لەحوکمڕانیدا وهاوبەش بۆدانانی لەپەرستندا یەک واتایە هیچ جیاوازیەکیان لەنێواندا نیە ئەوکەسەی شوێنی پڕۆگڕامێک ئەکەوێت لەجیاتی پەیڕەو پڕۆگرامی اللە تعالی یان لەوەی اللە تعالی شەرعاندوویەتی شوێن یاسایەکی دەستکردی پێچەوانە بەشەرعی اللە بکەوێت کەئەویاسایانە داهێنراوی دەستی مرۆڤن وبەویاسایانە پشت بکات لەو نورەی لەئاسمانەوە اللە تعالی دایبەزاندووە بۆ سەر زمانی پێغەمبەرەکەی صلی اللە علیە وسلم.

من كان يفعل هذا ومن كان يعبد الصنم ويسجد للوثن لا فرق بينهما البتة بوجه من الوجوه فهما واحد وكلاهما مشرك بالله، هذا اشرك به في عبادته وهذا أشرك به في حكمه كلهما سواء).

واتا : ئەوکەسەی شوێن ئەویاسا دەستکردانە ئەکەوێت لەگەڵ ئەوکەسەی بت ئەپەرستێ وسوجدە بۆبتێ ئەبات هەردووجۆرەکە جیاوازیان تێدانیە

لەهیچ ڕوویەکەوە بەهیچ جۆرێـک هەردووکی (شوێنکەوتەی یاسا و بت پەرست) موشـریکن وشەریـکدانەرن بۆالله تعالـی یەکیان هاوبەشی بۆ الله ـداناوە لەپەرستن ئەوی تریان هاوبەشی بۆداناوە لەحوکمـدا هەردووکیان لەحوکمـدا یەکسان. [تفسير براءة قوله تعالى: ﴿ اتخذوا أحبارهم ورهبانهم أربابا ﴾].

کـەواتا کەسـێک شوێن حەڵاڵ وحەرامی غەیری شەرع بکەوێت ببێت بەموشـریک ئەی ئەبێت حاڵی ئەوکەسـە خۆی چۆن بێت کەبەشداره لەنوسینی دەستورێـک کە هیچ شتێ بەحەرام نازانێت ئەوەنەبێت کەیاسا بەحەرام ـی دائەنێت ؟ قال الله تعالـى : ﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَن بِهِ اللَّهُ ﴾ [الشورى : ٢١]

هـ/ جەلال تاڵەبان ـی سەرۆکایەت ـی حوکمەتێکی ئەکرد لەعێراق کەتێیدا هاوپەیمان ـی ڕافیزە و ئەمریـکیەکان بوو بۆ شەڕکردن ولەناوبـردن ـی ئەو موسڵمانانەی کەلەلایەن ئەمریکاوە بەتیرۆر وتوندڕەو ناوبـراون.

قال الله تبارك وتعالـى الله تعالى ـدەفەرموێت : ﴿ لَّا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ ﴾ [آل عمران : ٢٨]

واتا : نابێ بڕواداران جگە لە بڕواداران کەس بگرن بەدۆست و بەیارمەتیدەروو پشت و پەنای خۆیان هەرکەسێک لەفەرمانی الله دەرچێ و کافران بکاتە دۆستی خۆی ئەوە هیچ بەشێکی نیە لەئیمان بون بە الله ولەئیمان دابڕاوە.

ئیمام ـی ابن جرير الطبرى رحمه االله تعالى لەتەفسیری ئەو ئایـەتە ئەفەرموێت : ومعنى ذلك لا تتخذوا أيها المؤمنون الكفار ظهرا وأنصارا توالونهم على دينهم وتظاهرونهم على المسلمين من دون المؤمنين، وتدلوهم على عوراتهم ومن يفعل ذلك (فليس من االله في شيء)، يعني بذلك فقد برئ من االله وبرئ االله منه بارتداده عن دينه ودخوله في الكفر.
[تفسير الطبري : ٦ / ٣١٣]

مانای ئەو ئایەتە ئەوەیـە ئەی باوەڕداران کافران مەکەن بەپشت وپەنای خۆتان بەوەی :

١ - وەلائتان بۆیان هەبێت لەسەرئاینەکـەیان.
٢ - وەسـەریان بخەن بەسەر موسڵمانان.
٣ - وەیارمەتی وڕێگەپیشاندەریان بن لەسەر عەیب وعاری موسڵمانان.

جاهەرکـەسێ ئەوە بکات ئەوا بەری بوە لەاللە وە اللە ش لەوکەسە بەریء بوە بەهـۆی هەڵگەڕانەوەی لەدین و داخل بونی بۆکـوفر.

زۆری تر بەڵام لێرەدا بەپوخت ـی باسی بابەتەکان ئەکەین وەکـ کوردەواری ئەڵێت بەکورت ـی وپوختی.

سێهەم : نێچـیرڤان بەرزان ـی

أ/ جـێـگیری سـەرۆکـی پارت ـی دیـموکرات ـی کوردسـتـانـە و سەرۆکی هەرێمی کوردستانە.

حوکم ـی سەرکردایەت ـی کردن ـی حیزب ـی پارت ـی پارتی حیزبێکە بەهەمان شێوەی یەکێتی خاوەن ئایدۆلۆژیایی سیکۆلاریزم وبارزانیزم ـە کەلەباسی سیکۆلاریزم باسـی ئەوەمان کرد حوکمەکەی لەشەرعدا چیە لێرەدا باسـی بارزانیزم ئەکـەین کەئایدۆلۆژیایی حیزبەکەیـە :

بارزانیزم سەرچاوە وهەڵقوڵاوی بیروباوەڕەکـان ـی مەلا مەستەفای بەرزانی ـە کەخاوەن بیروباوەڕی ناسیۆنالیزم ـی کوردی و تەڕیقەت ـی نەقشبەندیە :

١ - ناسیۆنالیزم ـی کوردی واتـا بیری نەتەوەیی و دۆستایەت ـی و دوژمنایەت ـی لەسەر نەتەوە، واتا هەرکوردێ مولحیدبێت یان موسڵمان یان زەردەشتی وئێزیدی و کاکەی و زەردەشت ـی مادام کوردبێت خۆشت بوێت وبەبرای خۆتـی بزانیت و ڕێگە نەیەیت کەس پەنجەی بۆ درێژبکات جالەبەر هەرهۆکارێـک بێت.

ئەم عەقیدەیـەش کوفرکردنە بەئەصل ـی ئیسـلام وئیمان و تەوحید چونکـە

لەئیسلامدا ڕێز و پلەوپایە بەدین و ئیمان وئیسلامە نەک بەنەتەوە وزمان قال الله تعالى : ﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ الله أَتْقَاكُمْ إِنَّ الله عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴾ [الحجرات : 13].
واتا : بەڕێزترینتان لەلای الله تعالى بەتەقواترینتانە.

پاشان برایەتی لەئیسلامدا تەنها لەبرایەتی ئیمان ـی کۆکراوەتەوە بەڵام نەتەوە پەرستەکان ئەیانەوێ کوردایەتی بکەن بەدینێک لەبڕی برایەتی ئیمان ـی برایەتی نەتەوەیی دابمەزرێنن، قال الله تعالى : ﴿ إنما المؤمنون إخوة ﴾
واتا : بەڕاستی تەنها بڕواداران برای یەکترین.

وە دۆستایەت ـی وخۆشویستنیش تەنها لەسەر بنەمای ئیسلام وئیمانە نەک زمان، قال الله تعالى : ﴿ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ ﴾
واتا : ئیمانداران لەپیاوان وئافرەتان هەنێکیان دۆست وپشتیوان ـی هەنێکی تریانن.

کەواتا بەبراناوبردن ـی کافران و خۆشویستنیان و دۆستایەتیکردنیان بەبیانوی هاوزمان ـی ئەصل ـی ئیسلامەتی ئەڕوخێنێت، قال الله تعالى : ﴿ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُم ﴾

ئیمام ـی ابن حزم رحمه الله له [المحلى (11/ 138)] ئەفەرموێت : (إنما هو على ظاهره بأنه كافر من جملة الكفار وهذا حق لا يختلف فيه اثنان من المسلمين)

ئەوئایەتە لەسەر ڕواڵەتەکەیەت ـی واتا ئەوکەسەی ببێت بەپشتیوان و

دۆست ـی کافران ئەوکەسەش کافرە وەک ئەوکافرانە وئەمەش هەقە ودووموسڵمان ڕاجیاوازیان لەمەدانیە.

شێخ سولەیمان ـی کوڕەزای شێخ محمدی کوڕی عبدالوهاب ئەفەرموێت رحمهم الله تعالى : (إن كانت الموالاة مع مساكنتهم في ديارهم، والخروج معهم في قتالهم ونحو ذلك فإنه يحكم على صاحبها بالكفر كما قال تعالى ومن يتولهم منكم فإنه منهم "...)

ئەگەردۆستایەتیکردنی کافران بەجۆرێک بێت لەگەڵیان نیشتەجێ بێت لەوڵاتەکەیان ولەگەڵیان دەرچێت بۆجەنگکردن وهاوشێوەی ئەمە ئەوا ئەوکەسە حوکمی کافربون ئەدرێت بەسەریدا وەک الله تعالى فەرموویەت ـی (هەرکەس لەئێوە ببێت بەپشتیوان ـی کافران ئەویش هەرلەوانە). — [الدرر السنية 8/159 ، مجموعة التوحيد ص 97]

وەهەروەها فەرموویەت ـی : فنهى سبحانه وتعالى المؤمنين أن يوالوا اليهود والنصارى وذكر أن من تولاهم فهو منهم أي : من تولى اليهود فهو يهودي ، ومن تولى النصارى فهو نصراني

الله تعالى نەهیکردووە ئیمانداران پشتیوان ـی ودۆستایەتی جولەکەوگاورەکان بکەن وەباسی کردووە هەرکەسێ پشتیوان ـی لەوانە بکات ئەبێت بەیەکێک لەئەوان واتا ئەوەی پشتیوان ـی جولەکە بکات ئەوکەسە جولەکەیە ئەوەی پشتیوان ـی گاور بکات ئەوکەسە گاورە.

ابن أبي حاتم لە محمد بن سيرين ڕیوایەتی کردووە و فەرموویەتی عبد الله ی کوڕی عتبة ئەیفەرموو : ليتق أحدكم أن يكون يهوديا أو نصرانيا وهو لا يشعر. قال : فظنناه يريد هذه الآية يا أيها الذين آمنوا لا تتخذوا اليهود والنصارى أولياء " إلى قوله " فإنه منهم ... الآية ، وكذلك من تولى الترك فهو تركي ومن تولى الأعاجم فهو عجمي ، فلا فرق بين من تولى أهل الكتابين أو غيرهم من الكفار.

هەریەکێک لەئێوە بترسێت وخۆی بپارێزێت لەوەی ببێت بەیەهودی ونەصرانی وبەخۆشی نەزانێت ئێمەش گومانمان ئەبرد مەبەستی ئەم ئایەتە بێت کەالله تعالی فەرموویەتی : (ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوە جولەکەوگاوران مەکەن بەیارویاوەری خۆتان وپشتیوانیان مەکەن) ... تائەگاتە ئەوەی الله تعالی فەرموویەتی (هەرکەس لەئێوە پشتیوانیان لێ بکات ئەوکەسەش هەرلەوانە).

شێخ سلیمان ئەفەرموێت هەرکەس پشتیوان لەتورک بکات ئەوە تورکە هەرکەس پشتیوانی لەبێگانە بکات ئەوە بێگانەیە جیاوازی نیە لەنێوان کەسێ پشتیوانی لەکافرانی ئەهلی کتاب بکات یان غەیری ئەهلی کتاب.
— [سبيل النجاة والفكاك ص 35/ ومجموعة التوحيد ص 220]

شێخ سولەیمان ی کوڕی سەحمان رحمه الله تعالی ئەفەرموێت : (وكون الولاة مرتدين عن الدين بتوليهم الكفار ... فإنهم قد حصل منهم موالاة وتول للكفار وموافقة ومظاهرة على المسلمين ، فلا شك في ردتهم)

سەبارەت بەکاربەدەستان مورتەدن لەئیسلام بەهۆی پشتیوانیان لەکافران ... چونکە توشی پشتیوان ـی لەکافران و هاوتەبابوون لەگەڵیان و یارمەتیدانیان بون لەدژی موسڵمانان هیچ گومان لەمورتەدبونیان نیە.

لەوانەیە بپرسیت ئەمە عەقیدەی مەلا مستەفایە بەڵام نێچیرڤان تاوانی چیە ؟ ئەڵێین نێچیرڤان سەرکردایەتی ئەوحیزبە ئەکات کەئەوە عەقیدە وبیروباوەڕی حیزبەکەیە بۆیە شێخ سولەیمان لەدرێژەی قسەکان ـیدا ئەفەرموێت : والمتأخرون منهم إما راضون بأفعالهم أو معينون لهم ولم يظهر منهم مخالفة لمن قبلهم ولا عيب على أفعالهم ، فحكمهم حكمهم).

واتا : ئەو سەرکردانەی تر کەلەپاش ئەوانەوە هاتون یان ڕازین بەکارەکانی سەرکردەکانی پێش خۆیان یان هاوکاری کارەکان ـی ئەوانن وپێچەوانەی کاری سەرکردەکان ـی پێش خۆی دەرنەبڕیوە وکاری سەرکردەکانی پێشخۆی عەیبدارناکات کەدۆستایەتی کافرانیان کردوە بۆیە ئەمانیش هەمان حوکمی ئەوانەی پێش خۆیان هەیە. — [الدرر السنية 8/491-494]

ئەی چجای ببێت بەکەسێک سەرکردایەتی لەوحیزبە بکات کەئەوە بیروباوەڕی حیزبەکەبێت !

عبدالعزیز ابن باز لەنامیلکەی بەناوی [نقد القومية العربية على ضوء الإسلام والواقع] ئەڵێت : من الوجوه الدالة على بطلان الدعوة إلى القومية العربية أن يقال: إن الدعوة إليها والتكتل حول رايتها يفضي بالمجتمع ولا بد إلى رفض حكم القرآن لأن القوميين غير المسلمين لن يرضوا تحكيم القرآن، فيوجب ذلك

لزعماء القومية أن يتخذوا أحكاما وضعية تخالف حكم القرآن حتى يستوي مجتمع القومية في تلك الأحكام وقد صرح الكثير منهم بذلك كما سلف وهذا هو الفساد العظيم والكفر المستبين والردة السافرة.

واتـا : یەکێـک لەو ڕووانەی بەڵگەن لەسەر پوچەڵی بانگەشەی نەتەوەی عەرەبی (کوردی فارسی تورکی) ئەوەیە کەبوترێت بانگەشەکردن بۆنەتەوەیی بون وکۆبونەوە لەژێر ئاڵای نەتەوەیی کۆمەڵگە بەرەو ڕەفزکردنەوەی حوکم ـی قورئان ئەبات چونکە نەتەوەییەکان موسـڵمان نین ڕازی نین بەوەی قورئان بکرێت بەحاکم بۆیە سەرکردە نەتەوەیـەکان پەنائەبەنە بەر یاسا دەستکردەکان کەپێچەوانەی قورئانە تاوەکو هەموو پێکهاتەکانی ناوئەوکۆمەڵگەیە لەژێر ئەویاسایانەدا یەکسان بن زۆربەشیان بەڕاشـکاوی ئەمەیان دەربڕیوە وەک پێشتر ئاماژەی پێکراوە ئەمەش فەسادی ڕوون وڕەوانە وکوفرێکی ئاشکرا وهەڵگەڕانەوەیەکی ڕوون وڕەوانە.

٢ - تەڕیقەت ـی نەقشبەندی بارزان ـی، کەتەڕیقەت ـی سۆفی وقبوریەکانە و ڕەواج ـدانە بەپەرستن ـی گۆڕ و خوڕافیات.

عەقیدەی نەقشبەندیەکان

١) بڕوایـان وایە ئەوەی لەسەر ئەوتەڕیقەتە نەبێت کافر و گومڕایـە. — [نور الهداية والعرفان في سر الرابطة وختم الخواجكان41]

٢) بڕوایان وایە دامەزرێنەری تەریقەت کەناوی بهاء الدين نقشبند ئەیتوانی مرۆڤ بمرێنێت وزیندووی بکاتەوە. — [الطريقة النقشبندية للدمشقية ص27]

٣) ئەڵێن الله تعالى زانستـی پەنهانی نازانێت بەڵام شێخەکانیـان ئەیزانن.
— [رشحات الحياة 153 المكتوبات الربانية للسرهندي 106]

٤) عبد المجيد الخاني ئەڵێت گەر پێغەمبەرایەتی کۆتای نەهاتبیایە بهاء الدين پێغەمبەر ئەبوو (لو لم تختم النبوة لكان نبيا). — [الحدائق ث180] وەئەڵێت بهاء الدين لەناو الله تعالى تواوەتەوە والعياذ بالله — [الحدائق ص185]

٥) هەرکەس بەئومێدی بەهەشت الله بپەرستێ ولەترسی دۆزەخ بەکافری ئەزانن. — [الحدائق ص190]

٦) پاڕانەوەلەمردوو بەشەرعی ئەزانن. — [الحدائق ص207]

٧) عەقیدەی وەحدةالوجد وزۆر داهێنان ـی عەقیدەی کوفری لەسیفاتەکان ـی الله تعالى وهاوبەش بۆدانان ـی و عیبادەت ـی بیدعی وخوڕافیات وەک ئەوەی ئەڵێن الله تعالى لوح المحفوظ ـی پیشان ـداوین ...هتد.

ئەم هەموو شیرک وکوفرەش حوکمەکەی لەشەرعدا ڕوونە وەک شـێخ عبد الرحمن بن حسن ال الشيخ ئەفەرموێت لە [الدرر السنية 10/54] : فإنا لم نكفّر المسلمين، بل ما كفّرنا إلا المشركين.

ئێمە موسـڵمانانمان تەکـفیرنەکردووە بەڵکو تەنها موشریکان تەکفیرئەکەین وەفەرموویەتـی : (وأما الذي أنكرناه عليهم، وكفرناهم به فإنما هو الشرك بالله) ئەوەی ئێمە ئینکاریمان لێکردوون وتەکفیرمان کـردون بەهۆی ئەوەیە هاوبەشیان بۆالله تعالى داناوە.

فهذا شرك قريش الذي كفرهم به رسول الله صلى الله عليه وسلم وقاتلهم عند هذا.

ئەوەش شیرکی قورەیشیەکانە کەپێغەمبەر صلى الله عليه وسلم تەکفیری کردن و وجەنگی لەدژیان هەڵگیرساند وکوشتاری کردن. — [الدرر السنية 1/144]

ئەی چجای سەرۆکایەت ـی حیزبێک بکەیت کەئەوە پەیڕەو پڕۆگرامەکەی بێت وببیت بەسەرۆک بـۆ حیزبێک وسەرخەری حیزبێـک ئەو تەڕیقەتە کوفریە بەپڕۆگرامی خۆی پەسەند بکات !

ب / نێچیرڤان بەرزان ـی بەڕاشکاوی دوو لەبنەماترین حوکمەکان ـی ئیسلام ڕەد ئەکاتەوە وبەوەحشی گەری ئەزانێت.

لەکۆنگرەیەکیدا لەساڵی 2018 ـدا لەگەڵ مەلاکان کەتێیدا عبداللطيف بەناو سەلەفی ئامادەیە نێچیرڤان ئەڵێت دژایەتی کردن ـی ئاینەکان وبەکافردانانی ئاینەکان ـی تر کارێکە لەگەڵ کۆمەڵگەی ئێمە و هیچ کۆمەڵگەیەکی مرۆڤایەتیدا ناگونجێت.

واتا والعياذ بالله لەوەی الله تعالى نەیزانیوە چی حوکمێکی گونجاو دانێت بۆکۆمەلگەی مرۆڤایەتی وە حوکمی تەکفیر و ڕق بونەوە لەئاینەکان بەنەشیاو ونەگونجاو بۆ مرۆڤایەتی ناوئەبات، قال الله تعالى : ﴿ أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴾ [الملك : ١٤]

واتا : مەگەر الله ـی دروستکار نازانێ چی دروستکردووەو چۆنی دروستکردووە وچی بەرنامـەیەکیش شایستەیـە بۆیان؟ لە کاتێکدا زۆر وردبین و بە ئاگایە؟

حوکمی کـەسێک چیە تەکفیرکردن ـی دینەکان و ڕق بونەوە لەدینەکان ـی تر ڕەدکاتەوە ؟ تائەوکاتە ئیسلامی قبوڵە کەلـەگەڵ عەقڵی کەم وکورتـی خۆی بگونجێت هەرکات شتێـک بەدڵ نەبێت ڕەدی ئەکـاتەوە حوکمی ئەمانەش ڕوونە.

قال تعالـى : ﴿ إن الذين يكفرون بالله ورسله ويريدون أن يفرقوا بين الله ورسله ويقولون نؤمن ببعض ونكفر ببعض ويريدون أن يتخذوا بين ذلك سبيلاً. أولئك هم الكافرون حقاً واعتدنا للكافرين عذاباً مهيناً ﴾ [النساء : ١٥٠-١٥١]

واتا : بێگومانە ئەوانەی وا دڵیان دژی الله پێغەمبەرەکانیەتی و ئەشیانەوێ لەنێوان الله و پێغەمبەرەکانییدا فەرق و جیاوازی دانێن و ئەڵێن ئێمە باوەڕ بەهەندێکیان ئەکەین هەندێکیشیان بەجێی باوەڕ نازانین و دەشیانەوێ لەو نێوانەدا ڕێگەیەک بۆخۆیان دیاری بکەن بـێ هیچ گومانێـک ئەمانە کافرو بێ باوەڕن وە ئێمە سزایەکی ئابڕووبەرمان بۆئەو کافرانە ئامادە کردووە.

تەکفیرکردنی ئاینەکان ـی تر و ئەوانەی شوێن ئیسـلام ناکەون حوکم وبڕیاری الله تعالی ـە، قال تعالـى :﴿ وَمَن لَّمْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴾ [الفتح : ١٣]

واتا : و هەرکەسیش باوەڕی باالله تعالی ـو بە پەیامبەرەکەی ئەو نەبێت صلى الله عليه وسلم ئەوکەسە کافرو بێ باوەڕە جا بەڕاستیی ئێمە بۆ کافرو بێ بڕوایان ئاگرێکی هەڵگیرساوو سوتێنەرمان ئامادە کـردووە.

وەهەروەها الله تعالى هەموو خاوەن کتابەکان و هاوبەشدانەرەکان بەکافر ناوئەبات ، قال تعالى : ﴿ لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴾ [البينة : ١]

ئیجماعی ئوممەت لەسەر بەکافر دانان ـی بێ باوەڕان بەئیسلام :

أبو الحسين الملطي الشافعي رحمه الله تعالى ئەفەرمویت : جميع أهل القبلة لا اختلاف بينهم أن من شك في كافر فهو كافر.
هەموو ئەهلی قیبلە کۆڕان وڕاجیاوازی نیە لەنێوانیاندا کەهەرکەس گومانی ـی لەکافربونی کافرهەبێت خۆی کافرئەبێت.

ئیمام ـی ابن حزم لە [مراتب الإجماع (ص119)] ئەفەرموێت : (واتفقوا على تسمية اليهود والنصارى كفاراً)
هەموو ئوممەت کۆڕان لەسەر ناوبردن ـی جولەکە وگاوران بەکافر.

شێخی ئیسلام ابن تیمیة رحمه الله تعالى ئەفەرموێت لە [الفتاوى (12/496)] : (قد ثبت في الكتاب والسنة والإجماع أن من بلغته رسالة النبي صلى الله عليه وسلم فلم يؤمن به فهو كافر لا يقبل منه الاعتذار بالاجتهاد لظهور أدلة الرسالة وأعلام النبوة).
بەقورئان وسونەت وکۆدەنگی ئوممەت چەسپاوە کەهەرکەس ـی پەیامی پێغەمبەری پێگەشت صلى الله عله وسلم وبڕوای پێ نەهێنێت ئەوکەسە کافرە هیچ بیانویەکی لێ قبوڵ ناکرێت بەئیجتهادی هەڵە بەهۆی ئاشکرای وڕوونی بەڵگەکانی پێغەمبەرایەتی محمد صلى الله عليه وسلم.

وەهەروەها فەرموویەتی : (ومن لم يحرم التدين بعد مبعثه صلى الله عليه وسلم بدين اليهود والنصارى، بل من لم يكفرهم ويبغضهم فليس بمسلم باتفاق المسلمين).
هەرکەسێک پەیڕەوی لەئاینی جولەکە وگاور قەدەغە نەکات لەپاش ناردنی محمد صلى الله عليه وسلم بەڵکو ئەوکەسەی بەکافریان نەزانێت و ڕقی لێیان نەبێتەوە ئەوکەسە موسڵمان نیە بەکۆدەنگی موسڵمانان.

مرۆڤ نابێت بەموسـڵمان گەربڕوای بەدژایەتی کردنی کافران نەبێت

الشيخ عبد الرحمن بن حسن رحمهما الله تعالى ئەفەرموێت : ئەوەی کەپێغەمبەر صلى الله عليه وسلم فەرموویەتی : « وكفر بما يعبد من دون الله » واتا : کوفربکات بەوانەی لەغەیری الله تعالى ئەپەرسترێن. فهذا شرط عظيم لا يصح قول: لا إله إلا الله إلا بوجوده وإن لم يوجد لم يكن من قال: لا إله إلا الله معصوم الدم والمال. ئەمە مەرجێکی گەورەیە وتنی لااله الاالله بەبێ جێبەجێکردنی ئەومەرجە دروست نیە گەر ئەومەرجە لەکەسەکەدا نەبوو ئەوا وتنی لااله الاالله خوێن وماڵی حرام ناکات.

لأن هذا هو معنى لا إله إلا الله، فلم ينفعه القول بدون الإتيان بالمعنى الذي دل عليه، من ترك الشرك، والبراءة منه وممن فعله.

چونکە کوفرکردن بەوانەی لەغەیری الله ئەپەرسترێن مانای لااله الاالله یە بۆیە وتنی لااله الاالله بەبێ ئەو مانایەی سودی نابێت چونکە ئەو مانایە بریتیە لەوازهێنان لەشیرک وخۆبەریکردن لێی ولەئەنجامدەرانی شرک.

فإذا أنكر عبادة كل ما يعبد من دون الله وتبرأ منه، وعادى من فعل ذلك صار مسلمًا معصوم الدم والمال.

هەرکات ئینکاری بکات لەپەرستنی ئەوانەی لەغەیری الله ئەپەرسترێن وخۆی بەریئ بکات لێیان و دژایەتی موشریکان بکات ئەوکاتە ئەبێت بەموسڵمان وخوێن وماڵی حەرامە.

وهذا معنى قول الله تعالى : ﴿ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لاَ انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴾ [البقرة: ٢٥٦]
واتا : ئەمەش واتای ئەو ئایەتەیە کەالله تعالی فەرموویەت ـی (هەرکەس بێ باوەڕبێت بەطاغوت و بڕوابهێنێت بە الله ئەوا دەست ـی گرتوە بەپەتی مەتینەوە کەپچڕانی بۆنییە الله تعالی بیسەر وزانایە). [فتاوى الأئمة النجدية (١/ ٤٣٦ - ٤٣٧)].

بەڵگەکان لەم بارەیەوە زۆرن لەسەرکافرکردن ـی ئەوکەسەی تەکفیری کافران ناکات ودژایەتیان ناکات ئەی چجای ئەو دووحوکمە بنەڕەتیەی ئیسلام بەنەگونجاو دانێت.

ج/ نێچیرڤان بارزان ـی حوکم ـی چەند ژنی بەدواکەوتوی و ستەمکردن لەئافرەتان ناوئەبات.

لەکاتێکدا الله تعالی کەخاوەن عەدل و میهرەبانیە ئەو حوکمەی شەرعاندوە بۆمرۆڤ بەڵام نێچیرڤان تانە لەبڕیاری الله تعالی ئەیات.

ئەمەش دژی وتەی الله تعالی ـە کەفەرموویەتی : ﴿ أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴾ [المائدة : ٥٠]

واتا : ئاخۆ ئەمانە ئەیانەوێ داب و یاسای جاهیلیەتی بەر لە ئیسلام زیندو بکەنەوە و بریارو حوکمی الله تعالی وەلانێن وەک ئەوان؟! جا کێ هەیە حوکم وبڕیارەکەی وەک بڕیارو حوکمی الله جوانترو باشتر بێت بۆئەوانەی؟ کە هیچ شک و گومانێکیان نییەو ئەهلی یەقینن.

شێخ سلیمان بن سحمان رحمه الله تعالی ئەفەرموێت : أن من ...رأى أن حكم الطاغوت أحسن من حكم الله ... فمن اعتقد هذا فهو كافر [عيون الرسائل 2/ 603]

هەرکەسێک وای ببینێت کەحوکم ـی طاغوت (غەیری حوکمی الله) باشترە لەحوکم ـی الله تعالی .. ئەوکەسەی ئەوە باوەڕی بێت ئەوکەسە کافرە .

وەئەفەرموێت : (فمن اعتقد ..أنه لا يحصل الاجتماع والألفة إلا على حكم الطاغوت، فهو كافر عدو لله ولجميع الرسل فإن هذا حقيقة ما عليه كفار قريش الذين يعتقدون أن الصواب ما عليه آباؤهم، دون ما بعث الله به رسوله صلى الله عليه وسلم.)

هەرکەس پێی وابێت کۆبونەوە وتەبایی بەدی نایەت تەنها لەسەر حوکمی طاغوت نەبێت ئەوا ئەوکەسە کافرە دووژمن ـی الله و هەموو پێغەمبەرانە چونکە ئەمە هەمان ئەو بیروباوەڕەیە کەکافران ـی قورەیشی لەسەربوو کەپێیان وابوو ڕێگەی ڕاست ئەو ڕێگەیە کەباوباپیرانیان لەسەری بوون نەک ئەوەی الله تعالی پێغەمبەرەکەی پێ ڕەوانەکردووە.

نێچیرڤانیش ئەڵێـت عبدالسلام ی بارزان ی کەلەباوانی خۆیانە وتویەتی جۆرەکان ی چەوسانەوەی ئافرەت بریتیە لەبابەتی فرەژنی ... واتـا نێچیرڤان لەسەر بیروباوەڕی باوانـی خۆی بەردەوامە حوکمی عەدل ی الله تعالی بەچەوسانەوەی ئافرەت وبیری دوواکەوتوو وەسف ئـەکات.

ئەوەندە بـەسە بۆکەسـێک هەقی بوێت و مەبەست ی هەقی هەبێت.

چوارەم : مەسرور بەرزان ی

أ/ ڕاوێژکـاری ئەنجومەنی ئاسایشی هەرێم وسـەرۆکی حوکم ـەتی هەرێمە وئەندام ی مەکتەبی سیاسی پارتیە.

لەسـەرووتر باسی سیستەم ی پارتیمان کرد لێرەدا جەخت لەوە ئەکەینەوە کەمەسرور بەرزان ی ڕاوێژکاری ئەنجومەن ی ئاسایشە.

ئایـا ئەرک وکارەکـانی ئەنجومەنی ئاسایش چیـن ؟
لەیاسای ئەنجومەن ی ئاسایشی ساڵی 2011 ـدا هاتوە ماددەی سێیەم ئامانجی ئەم یاسایە دانان و داڕشتنی بنەماکانی ئاسایشی هەرێمە لەرێی :
یەکەم : مسۆگەر کردنی ئاسایش و ئارامی لە هەرێمدا.

دووەم : پاراستنی بنەماو پرەنسیپەکانی دەستووری و یاسایی هەرێم.

سەرنج ـی ئەم خاڵە بـەن ئەرکی ئەم ئەنجومەنە بریتیە لەپاراستنی دەستور ویاسا ئایا ئەزانیت لەدەستور ویاسا هاتوە حوکم ویاسادانان بۆگەلە ؟ ئایا ئەزانیت لەیاسادا ئارەق خۆر سزای ئیسلامی لەسەرنیـە لەیاسادا زیناکردن بەڕەزامەندی حەڵاڵە وەهەڵگەڕانەوە لەئیسـلام ئازادی بیروڕایە وکوفرکردن ئازادی ڕادەربڕینە و چەند ژن ـی وجیهاد وتەکفیر قـەدەغە وتاوانە لەدەستوریشـدا هاتوە قەدەغەیە یاسایـەک دەربکرێت پێچەوانەی دیمووکراسی بێت لەکاتێکدا ئیسـلام پێچەوانەی دیمووکراسیەتە بەڵکو لەئیسـلامدا دیمووکراسـیەت کوفرە کەچی لەدەستوردا دیمووکراسـیەت فەرزکراوە و پیرۆزکراوە نابێت یاسای پێچەوانەی دیمووکراسـیەت دەربکرێت بـەڵکو لەکۆتای یاساکانی هەرێمدا هاتوە نوسراوە پێویستە کاربەدەقی ناوەڕۆکەکانی ئەم یـاسایە بکرێت واتا حوکم کـردن بەیـاسا واجب کـراوە ! وقەدەغەی یاساکان ـی ئیسلام کراوە.

کەواتـا کەئەمەت زانـی ئێسـتا ئەپرسین حوکمی کەسـانێ چیە دەزگایـەک دامەزرێنن تا پارێزگاری لەدەستور ویاسای پێچەوانە بەئیسـلام بـکات ؟

شێخ ابابطین رحمە اللە تعالـی ئەفەرموێت : (لو أن طائفة امتنعت من شريعة من شرائع الإسلام قُوتلوا).

ئەگەر کۆمەڵێـکی خاوەن هێز ڕێگری لەجێ بەجێکردن ـی یەک یاسای ئیسـلام بکەن جەنگیان لەدژئەکـرێت. [مجموع رسائل أبابطين (1/ 203)]

شێخ ـی ئیسـلام ابن تیمیه ئەفـەرموێت : فكل من امتنع من أهل الشوكة عن الدخول في طاعة الله ورسوله فقد حارب الله ورسوله ، ومن عمل في الأرض بغير كتاب الله وسنة رسوله فقد سعى في الأرض فساداً.

هەركەسـێک لەوانەی خاوەن هێزن ڕێگری بكەن لەچونە ژێرفەرمان ـی الله تعالی و پێغەمبەرەكەی صلی الله علیه وسلم ئەوا جەنگی كردووە دژی الله تعالی وپێغەمبەرەكەی صلی الله علیه وسلم وەهەركەس لەسەر زەوی كار بكات بەجگە لـەقـورئان وسـونەت ئەوا هەوڵـی نانەوەی فەسادی یاوە لەسەر زەویـدا. [مجموع الفتاوى 28 / 470]

وە هەروەهـا ئەفەرموێت : (وهؤلاء إذا كان لهم طائفة ممتنعة فلا ريب أنه يجوز قتل أسيرهم واتباع مدبرهم والإجهاز على جريحهم فإن هؤلاء إذا كانوا مقيمين ببلادهم على ما هم عليه فإنه يجب على المسلمين أن يقصدوهم فى بلادهم لقتالهم، حتى يكون الدين كله لله- وقد أمر الله المسلمين أن يقاتلوا أعداءه الكفار، ويوالوا عباده المؤمنين فيجب على المسلمين من جند الشام ومصر واليمن والمغرب جميعهم، أن يكونوا متعاونين على قتال الكفار).

ئەمانە ئەگەر كۆمەڵێكی خاوەن هێزبن ئەوا گومانی تێدانیە درووستە دیلەكانیان بكوژرێت وڕاوەدونانی هەڵهاتووەكـانیان بكرێ وبریندارەكانیان بكوژرێت چونكە ئەم كۆمەڵانە ئەگەر لەوڵاتی خۆشیان بن ئاوا بەهێز ڕێگری لەئیسلام بكەن واجـبە لەسەر موسڵمانان هێرشبەرنە سەریان لەناو وڵاتەكانی خۆیاندا تائـاین هەرهەمووی بۆالله تعالـی بێت چونكە الله تعالـی فەرمانیكردوە موسڵمـانان جەنگ بكەن لەگەڵ دووژمنە كافرەكان ـی الله تعالی

ودۆستایەت ی بەندە ئیماندارەکانی الله تعالی بکەن بۆیە واجبە لەسەرموسڵمانان لەسوپاکان ی شام ومصرِ ویەمەن ومەغرب وهەموویان هاوکاربن بۆجەنگکردن دژی کافران. [مجموع 28/545]

وەهەروەها فەرموویەت ی : فثبت بالكتاب والسنة وإجماع الأمة أنه يقاتل من خرج عن شريعة الإسلام وإن تكلم بالشهادتين.

بەقورئان وسونەت وکۆدەنگی ئومەت تێکرا جێگیر وچەسپاوە هەرکەسێک دەرچێت لەیاساییەک لەیاساکان ی ئیسلام جەنگی لەگەڵ بەرپائەکرێت گەرهەردووشایەتومانەکەش بڵێت.

....وقتال هؤلاء واجب ابتداء بعد بلوغ دعوة النبي صلى الله عليه وسلم .. فأما إذا بدؤوا المسلمين فيتأكد قتالهم.

جەنگکردن دژی ئەوکەسانە پێش وەختە واجبە جەنگیان لەدژبکرێت لەپاش گەیشتنی بانگەوازی پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم .. خۆئەگەر ئەوان دەست پێشخەربن لەجەنگردن دژی موسڵمانان ئەوە جەنگکردن لەدژیان جەختلێکراوتر ئەبێت. [السياسة الشرعية 1 / 108]

وەهەروەها فەرموویەت ی : (مجرد الاعتصام بالإسلام، مع عدم التزام شرائعه، ليس بمسقط للقتال فالقتال واجب حتى يكون الدين كله لله)

تەنها خۆدانەپاڵ وخۆبەستنەوە بە ئیسلام بەبێ پابەندبون بەیاساکان ی

نابێتە هۆی لادانی جەنگ وکوشتار بەڵکو جەنگ وکوشتارکردن واجبە تا هەموو ئاین بۆ الله تعالی بێت. [شيخ الإسلام في الفتاوى (28/ 502]

وەهەروەها فەرموویەت ـی : (والتتار وأشباههم أعظم خروجا عن شريعة الإسلام من مانعي الزكاة والخوارج من أهل الطائف الذين امتنعوا عن ترك الربا . فمن شك في قتالهم فهو أجهل الناس بدين الإسلام وحيث وجب قتالهم قوتلوا وإن كان فيهم المكره باتفاق المسلمين).

تەتار وهاوشێوەکانیان لەدەرچوان لەیاساکانی شەرع دەرچونەکەیان گەورەترە لەشەرع لەچاو دەرچونی زەکات نەدەرەکان لەشەرع وەلەچاو دەرچونی خەواریجەکان وخەڵکی طائیف کەئامادەنەبوون زەکات بەن ..هەرکەس گومانی لەجەنگکردن هەبێت لەدژی ئەم کەسانە ئەوکەسە جاهلترین کەسە بەدینی ئیسلام هەرشوێنێک جەنگکردن دژی ئەمانە واجب بوو ئەوا پێویستە هەموویان بکوژرێن ئەگەر کەسانی موکرەهیشیان تێدابێت بەیەکدەنگی موسڵمانان.

وەفەرموویەت ـی لەوەسفی ئەم کۆمەلانەی کەهاوشێوەی تەتار ڕێگری لەحوکمی شەرع ئەکەن بەزەبری هێز : ويبدلون دين الله ولا يحرمون ما حرم الله ورسوله ولا يدينون دين الحق . ولو وصفت ما أعلمه من أمورهم لطال الخطاب . وبالجملة فمذهبهم ودين الإسلام لا يجتمعان.

ئەوان دین ـی الله تعالی ئەگۆڕن وحەرامکراوەکان ـی الله تعالی وپێغەمبەرەکەی صلی الله علیه وسلم قەدەغەناکەن وپەیڕەوی لەدین ـی

هەق ناکەن ئەگەر هەموو ئەوشتانەی لەسەریان ئەیزانم باسی بکەم بابەتەکە درێژئەبێتەوە بەگشتی بەرنامەی ئەوان لەگەڵ دین ـی ئیسلام یەکناگرێتەوە.
[مجموع الفتاوى 28/545]

شێخ محمدی کوڕی عبدالوهاب لەشێخ ـی ئیسلام ابن تیمیەوە نەقڵ ـی کردووە فەرموویەتـی : والصحابة لم يقولوا هل أنت مقر بوجوبها أو جاحد لها هذا لم يُعهد عن الخلفاء والصحابة بل قال الصديق لعمر رضي الله عنهما.

هاوەڵان لەزەکات نەدەرەکانیان نەپرسی ئایا تۆبڕوات بەواجبون ـی زەکات هەیە یاخود بڕوات پێی نیە ئەم قسانە لەهاوەڵان وخەلیفەکانەوە نەبیستراوە بەڵکو ئەبوو بەکر بەعومەری فەرموو : (والله لو منعوني عقالاً أو عناقاً كانوا يؤدونها إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم لقاتلتهم على منعه) فجعل المبيح للقتال مجرد المنع لا جحد الوجوب

سوێند بە الله تعالى گەر ڕێگری لەپێدانی گوریسێکم لێ بکەن کەپێشتر یاویانە بەپێغەمبەر صلى الله عليه وسلم ئەوا جەنگیان دژئەکەم حەڵاڵکردن ـی جەنگی بەڕێگریکردن لەحوکمەکە شەرعاند نەک بەباوەڕنەبوونیان بەواجب ـی زەکات.

وقد روى أن طوائف منهم كانوا يقرون بالوجوب لكن بخلوا بها ، ومع هذا فسيرة الخلفاء فيهم جميعهم سيرة واحدة وهي قتل مُقاتِلَتِهم وسبي ذراريهم وغنيمة أموالهم ، والشهادة على قتلاهم بالنار وسموهم جميعهم أهل الردّة.

وەریوایەت کراوە کۆمەڵێک لەزەکات نەدەرەکان بڕوایان بەواجب ـی زەکات هەبوو تەنها لەڕەزیلیدا زەکاتیان نەیا لەگەڵ ئەوەشدا مامەڵەی هاوەڵان لەگەڵ هەموویاندا بریتی بوو لەکوشتنی شەڕکەرەکانیان وبەکۆیلەکردن ـی منداڵ وخێزانەکانیان وبەغەنیمەت بردن ـی ماڵەکانیان وە بەمووڕتەد ناوبردنی هەمووشیان....

قال رحمه الله بعد ذلك وكفر هؤلاء وإدخالهم في أهل الردّة قد ثبت باتفاق الصحابة المستند إلى الكتاب والسنة ،

شێخ فەرموویەت ـی رحمه الله تعالى کوفری ڕێگری کاران لەیاسای شەرع وناساندنیان بەموڕتەد بەیەکدەنگی هاوەڵان جێگیربوە پاڵپشت بەدەق ـی قورئان وسونەت.

پاشان شێخ محمد ئەفەرموێت : ومن أعظم ما يحل الإشكال في مسألة التكفير والقتال عمن قصد اتباع الحق : إجماع الصحابة على قتال مانعي الزكاة وإدخالهم في أهل الردة.

یەکێک لەگەورەترین ئەوبەڵگانەی کەگرێی بابەت ـی تەکفیر وکوشتار ئەڕوێنێتەوە بۆکەسێک نیەتی شوێنکەوتنی هەق بێت کۆدەنگی هاوەڵانە لەسەر جەنگکردنیان لەدژی ئەوانەی ڕێگری حوکمی زەکاتیان کرد وناولێنانیان بەموڕتەد . [6/210 مجموع مؤلفات الشيخ محمد بن عبد الوهاب..]

کەواتە ئەی چجای پاراستنی دەستور ویاسایەک بەزەبری هێز کەڕێگری لەدەیان حوکم ـی شەرع ـی بکات ! وەڵامەکە بۆئێوە بەجێ ئەهێڵم.

ب / ئەنجامدانی عیبادەت بۆشەیطان بەڕاوەشاندنی پەڕۆیەک لەسەر دینی ئێزیدیەکان ولەناو پەرستگای ئێزیدیەکان بەمەبەست ـی بەدی هاتنی ئاواتەکان ـی وخۆپیرۆزکردن ـی لەسەر دینی ئێزیدیەکان کەبەڤیدیۆی تۆمارکراو ئەم کارەی لێ بینراوە.

قال الله تعالی : ﴿ وَلَا تَدْعُ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ ۖ فَإِن فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِّنَ الظَّالِمِينَ ﴾

واتا : لەغەیری الله تعالی لەکەس ـی تر مەپاڕێوە ومەیپەرستە لەکاتێکدا نە سوودت پێ بگەیەنێت نەزیانت لێ ئەیات جا ئەگەر کاری واتکرد واتە: هاوارت بۆ غەیری الله بەرد بێگومان تۆ لە ستەمکارانی و چاوەڕوانی سزاشبە.

وقال الله تعالی : ﴿ وَإِن يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ ۚ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۚ ﴾ [يونس : ١٠٧]

واتا : ئەگەر الله تعالی تووشی زیانێکی کردیت جگە لەخۆی هیچ لادەرێکی نییە و ئەگەر نیازی چاکەیەکی پێکردیت دیسان هیچ رەتکەرەوەیەکی نیە مەبەست ئەوەیە کە تەنها الله تعالی ئەتوانێ چاکەو خراپە کەڵک و زیان بهێنێ یان لای بدات لێت کەوابوو ئەبێ تەنها ئەویش بپەرستیی و هەر لەویش هاوار بکەیت.

ابن الجوزي رحمه الله تعالی ئەفەرموێت : قال ابن عقيل لما [صعبت] التكاليف على الجهال والطغام عدلوا عن أوضاع الشرع إلى تعظيم أوضاع وضعوها لأنفسهم.

ابن عقيل فەرموویەت ـی کاتێ ئەرکە شەرعیەکان لەلای خەڵک نەفام ونەزان

وئاست نزمەکان قورسبۆوە لایاندا لەیاساکانی شەرع بۆگەورە ڕاگرتنی ئەویاسایانەی خۆیان دایانناوە.

قال: وهم عندي كفار بهذه الأوضاع مثل تعظيم القبور وإكرامها بما نهى عنه الشرع من إيقاد النيران وتقبيلها وتخليقها وخطاب الموتى بالألواح [بالحوائج] وكتب الرقاع فيها يا مولاي افعل بي كذا وكذا ، وأخذ التراب تبركا وإفاضة الطيب على القبور.

فەرمووی ئەوان بەهۆی ئەم کارەیانەوە بەکافریان ئەزانم وەک بەگەورە ڕاگرتنی گۆڕەکان وڕێزلێنانیان بەوشتانەی شەرع نەهی لێکردووە وەک داگیرساندنی ئاگر لەلای گۆڕەکان وماچکردنیان وبۆنخۆشکردنیان وپاڕانەوە لێیان ونوسینی نامە بۆیان بۆ جێبەجێکردن ی پێداویستیەکان لەسەر لەوحە ونوسینی ئەی گەورەم ئەوەم بۆبکە وئەوەم بۆبکە وبردن ی خۆڵی گۆڕەکەیان بۆبەرەکەت وڕشتنی بۆنی خۆش بەسەرگۆڕەکانیان. [تلبيس إبليس ص 448 إغاثة اللهفان 1/195]

ج/ سەرۆکایەتیکردن ی حوکمەتێک کەحوکم بەشەرع ناکات وسەرپەرشتیکردن وبەڕێوەبردن وڕاگرتنی ئەوحوکمڕانیەی کەتێیدا پشت بەدەستور ئەبەستێت وقورئانیان پشتگوێ خستوە.

قال الله تعالى : ﴿ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴾

شێخ عبداللطيف ی کوڕەزای شێخ محمدی کوڕی عبدالوهاب لەوهۆکارانەی کەتەکفیری دەوڵەتی عوسمانیەکان ی پێکرد ئەفەرموێ :

(فكيف وقد بلغ شركهم إلى تعطيل الرّبوبيّة ، والصّفات العليّة ،وإخلاص العبادات للمعبودات الوثنيّة ومعارضة الشريعة المحمديّة، بأحكام الطواغيت ، والقوانين الإفرنجيّة).

ئیتر چۆن ئەبێت کەشەریکدانیان بۆالله تعالى گەیشتوتە ئاست ـی پەکخستن ـی پەروەردگارێتی الله تعالى و سیفاتە بەرزەکان ـی تەرخانکردن ـی پەرستشەکان بۆ بت پەرستیەکان وبەربەرکانێکردن لەیاسای محمدی صلى الله علیه وسلم بەیاسای طاغوت وئیفرەنجیەکان. [عيون الرسائل 1/338]

وە لەبارەیانەوە ئەفەرموێت : هدموا بها شعار الإسلام وقواعد الملة، وأصول الدّين وفروعه وعند رؤسائهم قانون وطاغوت ، وضعوه للحكم بين الناس في الدّماء والأموال وغيرها مضادّ ومخالف للنصوص إذا وردت قضيّة نظروا فيه وحكموا به ، ونبذوا كتاب الله وراء ظهورهم.

ئەوان یاساکانی ئیسلام وبنەماکانی ئیسلام وبنچینە ولقەکانی ئیسلامیان ڕووخاندوە لەلای سەرکردەکانیان یاسا وطاغوت هەیە دایانناوە بۆحوکمپێکردن لەنێوان خەڵکیدا لەبابەتەکان ـی خوێن ومالٚ وجگەلەوەش کەپێچەوانە ودژی قورئان وسونەتە کاتێک کێشەیەک ئەهێنرێتەوە بۆلایان سەیری ئەویاسایانە ئەکەن وحوکمی پێ ئەکەن وکتاب ـی الله تعالى پشت گوێ ئەخەن. [الدرر السنية 8/366] .

پێنجەم : بـافڵ تاڵـەبانی

أ/ سـەرۆکی حیزب ـی سیکۆلاریزم ـی یەکێتی.

یەکەم : لەچاوپێـکەوتنێـکیدا لـەگەڵ کەناڵێکی بەریتان ـی دان بەوە ئەنێت کـەهێزەکانی یەکێتی جەنگ ئەکـەن دژی تیـرۆر وئەم جەنگەشـیان لەقازانج وبەرژەوەندی وئاسایشی بەریتانیا و وڵاتە ئەوروپیـەکانە هەربـۆیەش داوا لەبەریتانیا ئەکات هاوکاری زیاتری هێزەکـانی یەکێتی بـکەن چونکە یەکێتی لەبرِی ئەوان جەنگی تـیرۆر ئـەکات.

ئـایا تیرۆر کێیە لەلای ئەوان ؟ تیرۆر واتـا تۆقـاندن وترساندن هەربـۆیە لەلای ئەم حیزبە وسەرۆکەکەشـی تـیرۆر ئەو موسـڵمـانەیە کەدەستی گرتوە بەم ئـایەتەوە : ﴿ وَأَعِدُّوا لَهُم مَّا اسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ ﴾

واتا : هەتا بۆتان دەکرێ و لە تواناو وزەتاندایە چەک و جبەخانەی جەنگ و ئەسپ و سواریی دژی دوژمنانی دینی الله تعالی ئامادە بکەن ئەی باوەرِداران بۆئەوەی دوژمنانی الله تعالـی ودوژمنەکانی خۆتانی پێ بترسێنن وبتۆقێنن.

وقال تعالی : ﴿ وَجَٰهِدُواْ فِي ٱللهِ حَقَّ جِهَادِهِۦۚ ﴾

واتا : بە بەردەوام وەک پێویستە لەرِێگەی الله تعالـی جیهادی تێرو تەسەل

بکەن و مافی جیهاد جێبەجێ بکەن و هەرچی لەتواناتاندایە بەختی بکەن بۆ ئەو ڕێیە چونکە بەتایبەت ئەو هەر خوٚی هەڵیبژاردوون بۆ ئەوکارە گەورەیە.

جیهادکـردنیش دژی کافران وبەریتانیا وئەوروپا سەرخەرەکانیان فەرمان ـی الله یە قـال الله تعالـی : ﴿ فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ ۚ وَمَن يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴾ واتا : دەسا با ئەوانە جەنگ بکەن و بچنە غەزا کە لەپێناو ڕێگەی الله تعالـی دەس لەم ژیانی دنیایە هەڵگرن و قیامەت بەدنیا بکڕن هەرکەسەش ئەچێتە غەزا لەپێناوی الله تعالـی چی بکوژرێت و شەهید بکرێ یان زاڵ ببێ و سەرکەوێ ئێمە لەودنیا پاداشتێکی گەورەی پێ ئەبەخشین.

بـەڵام پارێزەرەکانی بەریتانیا وکافران جەنگی لەناوبـردن ـی موسڵمانی موجاهید ئەکەن لەپێناو پاراستنی کافران وئەمن وئاسایشی بەریتانیا وئەوروپیـەکان.

قال الله تعالـی : ﴿ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴾
واتا : هەرکەس لەئێوە ببێت بەپشـتیوانی کـافران ئائەوانە سـتەمکاری تەواون.

ابن عباس فەرموویەت ـی : (هو مشرك مثلهم) وەکو ئـەوان موشریکە.
[تەفسیری قرطبی رحمە الله تعالـی]

قال الله تبارك تعالی :﴿بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا . الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ أَيَبْتَغُونَ عِندَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا﴾

بەو دووڕووانە موژدە بە کەسزایەکی ئێش پێگەیەنەریان هەیە دوو ڕووەکانیش ئەوکەسانەن دۆستی کافرانن لەبڕی باوەڕداران کافران ئەکەن بەسەردار ودۆست ـی خۆیان و خۆشیان کار بۆ کافران ئەکەن ئاخۆ بەتەمان عیزەت و حورمەت و سەرکەوتنیان لای ئەوانەوە دەسکەوێ؟! خۆ بەراستیی هەرچی قەدرو ڕێزی دنیاو قیامەت هەیە هەمووی تەنها لای الله تعالی ـە.

شیخ ـی ئیسلام ابن تیمیه رحمه الله تعالی فەرموویەت ـی : (من جمز إلى معسكر التتر ولحق بهم ارتد وحل ماله ودمه).

هەرکەس بچێتە ڕیزی سەربازگەی تەتار وخۆی بگەیەنێت بەوان وپەیوەندیان پێوە بکات ئەو کەسە مورتەد بۆتەوە ماڵ وخوێنەکەی حەڵاڵە. [الدرر السنية 8/338 ، مجموعة الرسائل النجدية 3/35]

الشیخ رشید رضا لە الحاشیةکەیدا لێدووان ـی لەسەر ئەم وتەیەی شێخ ـی ئیسلام یاوە و فەرموویەت ـی : وكذا كل من لحق بالكفار المحاربين للمسلمين وأعانهم عليهم وهو صريح قوله تعالى: {وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُم}.

بەهەمان جۆر هەرکەسێک پەیوەندی کات بەکافرە شەڕەکەرەکان ـی دژبەموسڵمانان ویارمەتیان بات لەسەر موسڵمانان هەمان حوکم ئەیگرێتەوە ئەمەش ڕاشکاوی وتەی الله تعالی ـە (هەرکەس لەئێوە پشتیوان ـی لەکافران بکات ئەوکەسەش هەرلەوانە).

شێخ سولەیمان ـی کوڕەزای شێخ محمدی کوڕی عبدالوهاب رحمه الله تعالی ئەفەرموێت : قال الله تعالی : {أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلاَ نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ}

واتا : ئایا ئەو دووڕوانەت نەبینیوە کە بە براکانیان لە کافرەکانی خاوەن نامەکانیان دەگوت دڵنیابن ئەگەر ئێوە لە مەدینە دەرکران ئێمەش لە گەڵتان دەردەچین و مەدینە بەجێ ئەهێڵین و هیچکاتیش بە زیانی ئێوە بە گوێی هیچ کەسێک ناکەین واتە لە بەرامبەر ئێوەوە یارمەتی محمد صلی الله علیه وسلم نایەین ئەگەر جەنگیشتان لەگەڵ کرا بێگومان یارمەتیتان ئەیەین بـەڵام الله تعالی شاهێدە لەسەریان کە بەڕاستیی ئەوانە درۆزنن و درۆ ئەکەن لەوەی ئەیڵێن.

پاشان شێخ ئەفەرموێت : فإذا كان من وعد المشركين في السر بالدخول معهم ونصرهم والخروج معهم إن جلوا نفاقاً وكفراً وإن كان كذباً فكيف بمن أظهر ذلك صادقاً؟ وقدم عليهم ودخل في طاعتهم، ودعا إليها ونصرهم، وانقاد لهم وصار من جملتهم، وأعانهم بالمال والرأي؟

ئەگەرتەنها بەنهێنیەوە بەڵێن ـدان بەموشریکان بەچونە ڕیزەکانیان وسەرخستنیان و دەرچون لـەگەڵیان ئەگەر ئەوان دەرکران تەنها ئەم بەڵێندانە نهێنیە نیفاق وکوفربێت ئەگەرچی بەدرۆشەوە بەڵێنەکە بات ئەی چجای کەسێک بەدڵسۆزانە ڕاستگۆی خۆی بۆکافران دەرببڕێت ؟ بچێتە سەنگەری کافران وگوێڕایەڵی کافران بکات وبانگەشەیان بۆبکات وسەریان بخات وملکەچیان ببێت ببێت بەیەکێک لەئەوان بەماڵ وبۆچوون یارمەتیان بات ؟

هذا مع أن المنافقين لم يفعلوا ذلك إلا خوفاً من الدوائر، كما قال تعالى: {فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ أَن تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ} [المائدة: 52]

ئەمە لەکاتێـکدا ئەو دووڕووانە بەڵێنەکەی خۆیان نەکردبـوو بەکردار وەتەنها لەترسیشدا ئەوبەڵێنەیـان یا ترسیان هەبوو کافران باڵادەست ببن وەک الله تعالى فـەرموویەتی : (ئەوانە ئەبینیت کە لەدڵیاندا بەرامبەر بەدینی ئیسلام گومان و نەخۆشـی هەیە بۆ بەدۆستکردن ـی کافران پەلەو تیژڕەوی ئەکەن و خۆ ئەکێشننە ناویانەوە وئەڵێن بۆیە وائەکەین ئەترسین دووچاری بەڵاو رووداوێک ببین بۆیە دەیانکەینە پشتیوان و ئاشنای خۆمان).

وهكذا حال كثير من هؤلاء المرتدين في هذه الفتنة فإن عذر كثير منهم هذا، هو العذر الذي ذكره الله عن الذين في قلوبهم مرض، ولم يعذرهم الله به.

ئەمـە بەهەمان شێوە حاڵی زۆرێـک لەو موڕتەدانـەیە لەم فیتنەیەدا هەمان عوزری دووڕووەکان ئەهێننەوە بۆخۆیـان کەالله تعالی باسیکردوە ئەم جۆرە عوزرهێنانەوەیـە پاساوی ئەوانەیـە کەدڵیان نەخۆشـی تێدایە لەگەڵ ئەوەشـدا الله تعالـی عوزری نەیانی. [(الدرر السنية (8/137 ، مجموعة التوحيد ص 209]

شێخ عبداللطیف ـی ال الشیخ رحمە الله تعالی فەرموویـەت ـی : وتعزيرهم وتوقيرهم كذلك تحته أنواع أيضاً أعظمها: رفع شأنهم ونصرتهم على أهل الإسلام، وتصويب ما هم عليه فهذا وجنسه من المكفرات ودونه مراتب من التوقير بالأمور الجزئية.

بەگەورە گرتنی کافران و ڕێزلێگرتنیان لەژێر ئەمەش چەند جۆرێـکی تر هەیـە کەگەورەترینیان بەرزکردنەوەی پێـگەی کافران وسەرخستنیان بەسەر موسڵمانان و بەڕاست ـدانانی ڕێبازەکەیان ئەمە و هاوشێوەکانی لەوجۆرانەن مرۆڤ کافر ئەکات لەخوار ئەمەش چەند جۆرێکی تر هەیە لەڕێزگرتنیان کەتایبەتە بەهەندێ لایەنی جوزئی.

وەهەروەهـا فەرموویەتی رحمە اللە تعالـی : فكيف بمن أعانهم أو جرهم على بلاد أهل الإسلام أو أثنى عليهم، أو فضلهم بالعدل على أهل الإسلام واختار ديارهم ومساكنتهم وولايتهم، وأحب ظهورهم، فإن هذا ردة صريحة بالاتفاق.

ئەی ئەبێت حاڵی ئەوە چۆن بێت کە یارمەتیان بات وبیانهێنێت بـۆ سەر وڵاتی موسـڵمانان وپێیان هەڵدات یان ئەوان بەخاوەن عەدل دانێت بەسەر موسڵمانان وڵات ونیشتەجێ بـون وسەرپەرشتی ئەوان هەڵبژێرێت وحەز بەسەرکەوتنی ئەوان بکات ئەمە هەڵگەڕانەوەیـەکی ڕوونە بەکۆڕای زانایان.
[الدرر السنية [8/325-326]، ومجموعة الرسائل والمسائل النجدية [3/53]]

شێخ عبد اللە ـی کوڕی شێخ عبد اللطيف بن حسن ال الشيخ رحمهم الله تعالی کەپرسیاری لێـکرا جیاوازی نێوان الموالاة والتولي چیـە ؟ لەوەڵامـدا فـەرمووی : التولي كفر يخرج من الملة وهو كالذب عنهم وإعانتهم بالمال والبدن والرأي.

تەوەلـی کوفری دەرخەرە لەئیـسلام وەک بەرگریکردن لەکافران ویارمەتیدانیـان بەماڵ وجەسـتە و بۆچوون.

والموالاة كبيرة من كبائر الذنوب، كبل الدواة أو بري القلم أو التبشش لهم، أو رفع الصوت لهم.

بەڵام موالات تاوانێکە لەتاوانە گەورەکان وەک تەڕکردن ـی مرەکەب بۆیان وتاشینی پێنوس و زەردەخەنە وڕووی خۆشی لەگەڵیان یان دەنگ بەرزکردنەوە لەگەڵیان وەک ڕێزگرتنیان.

کەواتە بافڵ بەئاشکرا ڕایگەیاندووە دڵسۆز وجەنگاوەرێکی بەریتانیایە ولەبڕی ئەوان شەڕی دەولە ئەکات.

ب/ بافڵ تاڵەبان ـی دۆستێکی سەرسەخت ـی ڕافیزە وئێرانە و پشتیوان وسەرخەریانە ئەمەش هەمان بەڵگەکانی سەرەوە ئەیگرێتەوە.

ج/ بافڵ تاڵەبانی لەپەیوەندیەکی تەلەفۆنیدا سوکایەت ـی وبێ ڕێزی بەالله تعالی ئەکات و ئەڵێت تورەبم خوا ئەهێنمە خوارەوە. (والعياذ بالله لااله الاالله).

ئیمام ـی ابنُ قُدامەی حەنبەلی رحمه الله تعالی فەرموویەت ـی : (من سبَّ اللهَ تعالى كَفَر سواءٌ كان مازحًا أو جادًّا وكذلك من استهزأ باللهِ تعالى، أو بآياتِه أو برُسُلِه، أو كُتُبِه). [المغني (12/298)]

هەرکەسێک جنێو بات بەالله تعالی کافرەبێت جا بەگاڵتەوە بیڵێت یان بەڕاستیەوە بەهەمان شێوە کەسێک گاڵتە بەالله یان بەئایەتەکان ـی یان پێغەمبەرەکانی یان کتێبەکان ـی بکات ئەوکەسە کافرە.

شێخ ی ئیسلام ابن تیمیه رحمه الله تعالی فەرموویەتی : (فإنَّا نعلَمُ أَنَّ من سبَّ الله ورسولَه طوعًا بغيرِ كَرْهٍ بل من تكلَّم بكَلِماتِ الكُفرِ طائعًا غير مُكْرَهٍ ومن استهزأ باللهِ وآياتِه ورَسولِه، فهو كافرٌ باطنًا وظاهرًا).

ئێمە ئەزانین هەرکەسێ بەویست ی خۆی بەبێ ئەوەی موکرەهـ بێت جنێو بەالله تعالی وپێغەمبەرەکەی بات صلی الله علیه وسلم یان کەسێک وتەی کوفری بڵێت بەویست ی خۆی وموکرەهـ نەبێت وەهەروەها کەسێک گاڵتە بەالله تعالی و ئایەتەکانی وپێغەمبەرەکەی بکات صلی الله علیه وسلم ئەوا ئەوکەسە کافرە لەناخەوەو لەدەریشەوە. [((مجموع الفتاوی)) (7/757)]

وەهەروەها فەرموویەتی : إنَّ سبَّ اللهَ أو سبَّ رسولِه كُفرٌ ظاهرًا وباطنًا، وسواءٌ كان السابُّ يعتَقِدُ أَنَّ ذلك محرَّمٌ، أو كان مُستحِلًّا له، أو كان ذاهِلًا عن اعتقادِه، هذا مَذهَبُ الفُقَهاءِ وسائِرِ أهلِ السُّنَّة القائلين بأنَّ الإيمانَ قولٌ وعملٌ.

جنێودان بەالله تعالی یان جنێودان بەپێغەمبەرەکەی صلی الله علیه وسلم کوفرە لەڕووالەت ولەناخیشەوە جایەکسانە کەسی جنێودەر بڕووای وابێت جنێودانەکەی حەرامە یان بەحەلالی بزانێت یان بێ ئاگابێت لەبیروباوەڕەکەی ئەمەش مەزهەب ی فوقەهایان و تەواوی ئەهلی سونەتە کەئەڵێن ئیمان وتەوکردارە. [الصارم المسلول (3/955)]

وەفەرموویەتی : (السَّابُّ إن كان مُسلِمًا فإنَّه يَكفُرُ ويُقتَلُ بغيرِ خِلافٍ، وهو مَذهَبُ الأئمَّةِ الأربَعةِ وغَيرِهم، وقد تقدَّم ممَّن حكى الإجماعَ على ذلك من الأئمَّةِ، مثلُ إسحاقَ بنِ راهَوَيه وغَيرِه).

کەسێ جنێودەر ئەگەر پێشتر موسڵمان بوبێت بەو جنێودانەی کافرئەبێت وبەبێ ڕاجیاوازی ئەکوژرێت ئەممەش مەزهەب ـی چوار پێشەواکە وجگە لەوانیشە پێشتر ناوی ئەو پێشەوایانە باسکران کەئیجماعیان لەسەر ئەم بابەتە گێڕاوەتەوە نمونەی اسحاق ـی کوڕی ڕاهوەی وجگە لەویش. [الصارم المسلول (2/16)].

شەشەم : شاسوار عبدالواحد

أ/ دامەزرێنەری جوڵانەوەی نەوەی نوێ کەئەم جوڵانەوەیە خاوەن ئایدۆلۆژیای سیکۆلاریزم ـە.

لەباسێ حیزب ـی یەکێتی حوکم ـی سیکۆلاریزمم ڕوون کردەوە کەسیکۆلاریزم کوفرە چونکە بڕوای بەواجب بوونی شەریعەت ـی الله تعالی نیە وبڕوایان وایە ئاین تەنها نێوان بەندە و الله یە و هیچ پەیوەندیەکی بەدەوڵەت و چەسپاندنەوە نیە لەناو کۆمەڵگەدا.

ب/ ئەم جوڵانەوەیەی شاسوار لەپەرلەمانە و خاوەن کورسی پەرلەمانیە وئەندامە لەلیژنەی یاسادانان لەپەرلەمان ـی کوردستان.

لەشەریعەت ـی ئیسلامدا یاسادانان وبڕیاردەکردن بەقەدەغەکردن وبەڕێگەپێدان وبەدیاریکردن ـی سزا تەنها وتەنها کاری الله تعالی ـە و ئەبێت مرۆڤەکان هەموویان حوکم ویاسای الله تعالی وەربگرن نەک لەناوخۆیاندا کۆمەڵێ مرۆڤ هەڵبژێرن تابڕیاریان بۆبات ویاسایان بۆدانێت کەجوڵانەوەکەی شاسوار عبدالواحد ئێستا ئەندامە لەمەجلس ـی تەشریعی (یاسادانان).

الله تعالی فەرموویەتی : ﴿ إِنِ الْحُكْمُ إِلاَّ لِله أَمَرَ أَلاَّ تَعْبُدُوا إِلاَّ إِيَّاهُ ﴾ [يوسف :40]

واتا : بەڕاستی حوکم ویاسادارشتن تەنها وتەنها مافی الله یە و الله فەرمانیکردوە کەس نەپەرستن تەنها زاتی پیرۆزی خۆی نەبێت.

هەروەها لەقورئاندا الله تعالی ڕونیکردۆتەوە کەهەرکەسێ لەجیاتی وەرگرتنی یاساکانی الله خۆی یاسا بۆخەڵک دابنێت بەهەواو هەوەسی خۆی حەڵاڵەکانی الله قەدەغە بکات و قەدەغەکانی الله حەڵاڵ بکات ئەوا الله ناوی ئەم کەسانەی بەوەبردوە کەخۆیان کردوە بەخوا بەسەرخەڵکەوە.

قال تعالی : ﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ الله وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلاَّ لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴾ [التوبة :31].

واتا : جولەکە وگاورەکان زاناکان وخواپەرستەکانیان کردبوو بەپەروەردگاری خۆیان لەجیاتی الله ئەوانیان ئەپەرست (پەرستنەکەشیان ئەوەبوو بڕیاری قەدەغەکردن و ڕێگەپێدانیان لەئەوانەوە وەرئەگرت).

وە هەروەها مەسیح ـی کوڕی مەریەمیانیش ئەپەرست لەکاتێکدا فەرمانیان پێکرابوو تەنها الله بپـەرستن بەتاکـ وتەنها و هیچ پەرستراوێ بەهەق نیە ئیلا الله نەبێت پاکـ وبێ گەردی لەوەی هاوبەشی بۆ دادەنێن.

قال تعالى : ﴿ وَلاَ يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴾[الكهف : 26]
واتـا : الله تعالى هیچ هاوبەشـێکی نیە لەحوکم ویـاساکانیدا.

هەروەکـ چۆن خەڵق وبەدیهێنانی مەخلوقـاتـ تەنها کاری الله یـە ئەواش بڕیار ویـاسا دەرکردن تەنها مافی الله یە.

ـدەفەرموێـت : ﴿ أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالأَمْرُ تَبَارَكَ الله رَبُّ الْعَالَمِينَ * ﴾ [الاعراف :54].
واتـا : چاکـبزانن دروستکردن و فەرمان دەرکـردن تەنها بۆ الله یـە تـبارکـ وتعالى کـەپەروەردگاری هەموو جیهانیانە.

کەواتـا لێرەوە تێگەشـتین چونە ناو پڕۆسـەی یاسادانان شیرک وکوفرە چونکە الله تعالـی ڕوونیکردۆتەوە کەمرۆڤی ئیماندار بۆی نیە یاساکان ـی الله تعالى بخاتە ژێر پرس و ڕاو هەڵبژاردنەوە.

قال تعالى : ﴿ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلاَ مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلاَلاً مُّبِينًا ﴾
واتـا : بۆ هیچ پیاوو ژنێکی بڕوادار نیە کاتێ الله پەیامبەرەکەی صلى الله علیـه وسلم بڕیاری کارێکیان دا ئەوان خۆیان سەرپشـکـ بکەن لەجێ بەجێکردن وجێ بەجێ نەکردنی بڕیارەکەی الله واتە دەبێت ملکەچ ـی فەرمانی الله بـن

و هەر کەسێک سەرپێچی بکات لە فەرمانی الله و پەیامبەرەکەی -صلی الله علیه وسلم-، بەو شێوەیە کە جگە لە بڕیارەکانی ئەوان کارێکی دی هەڵبژێرێ بۆ خۆی ئەوە بێگومان گومڕا بووە بە گومڕا بوونێکی ئاشکرا.

بۆیـە الله تعالی ئەوانە بەموشـریک ناودەبات کەحوکم لەغەیری الله وەردەگـرن.

قال تعالی: ﴿ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ * ﴾[الأنعام : 121]
واتا : ئەگەر گوێڕایەڵی موشـریکان (لەپێچەوانەکردنی یاسای الله تعالی) ئێوەش بەوهۆیەوە دەبن بەموشـریک.

گەر گوێڕایەڵیکار ببێت بەموشـریک ئەی ئەبێت حاڵی یاسادانەرەکە چۆن بێت کەبەپێچەوانەی فەرمان ی الله یاسادائەڕێژێت وبانگەشەی یاسادانان ئەکات ومافێک لەمافـەتایبەتمەندیەکان ی الله تعالی ئەیاتە پاڵ خۆیەوە کەئەو مافەش بریتیە لەیـاسادارِشتن.

ج/ شاسوار عبدالواحد بەزمان ی خۆی ئەڵێت من نوێژناکـەم بەڵام بڕواشم پێیەتی !

بابزانین حوکم ی نوێژنەکردن چیە لەشـەرعدا ؟
قال الله تعالی : ﴿ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴾
واتا : نوێژەکانیشتان بەرێک و پێکی ئەنجام بەن لە موشریکان مەبن.

ئیمام ـی طبری رحمه الله تعالى لەتەفسیری ئەوئایـەتە پیرۆزە فەرموویەت ـی : (ولا تكونوا من أهل الشرك بالله بتضييعكم فرائضه).

واتا مەبن بەیەکێک لەموشریکان بەهۆی فەوتان وفەرامۆشکردنـی فەرزەکانی الله تعالى.

لەفەرموودەش ئەمە زیاتر ڕوونکـراوەتەوە پێغەمـبەر صلى الله علیه وسلم فەرموویەت ـی : « الْعَهْدَ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ الصَّلاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ »
واتا : پەیمان ـی جیاکەرەوەی نێوان ئێمەی موسڵمـان لەگەڵ کافران بریتیە لەنوێژ ئەوەی وازی لێ بهێنێت کافربوە. [رواه الخمسة]

ئیجماع ـی هاوەڵان

عبدالله ـی کوڕی شـقیق ئەفەرمویّت : (كَانَ أَصْحَابُ رَسُولِ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لا يَرَوْنَ شَيْئًا مِنْ الأَعْمَالِ تَرْكُهُ كُفْرٌ غَيْرَ الصَّلاةِ).

هاوەڵان ـی پێغەمبەر صلى الله علیه وسلم وازهێنانیان لەهیچ کارێـک پێ کوفرنەبوە تەنها نوێژ نەبێت [رواهُ التِّرمِذِي].

جـالەوانـەیە مەدخەلیـەک بێت تەئویل بکات بڵێت دیارنیە مەبەست ـی کوفری گەورەیـە یاخود کوفری بچوک لەوەڵامدا ئەڵێین مەبەست ـی کوفری گەورەیـە چونکە هاوەڵان وازهێنانیان لەچەندین کرداری تر بەکوفر زانیوە بەڵام بەکوفری بـچوک بۆنمونە حوکم نەکردن بەحوکمێکی الله تعالى لەقەزیەیەکی دیاریکراودا بە کوفری بچوکیان زانیـوە کەواتـا مەبەستەکەی عبدالله ـی کوڕی

شقیق باسی ئەکات واتا کوفرەکە گەورەیە وازهێنان لەنوێژ چونکە عبدالله ئەگەر مەبەست ـی کوفری بچوک بایە نەیئەفەرموو تەنها نوێژنەکردنیان پێ کوفربوە بەڵکو زۆر شت ـی تریش هەیە نەکردنی کوفربوە لای هاوەڵان بەڵام کوفری بچوک.

بەڵگەش لەسەر ئەم ئیجماعە ئەوەیە ئەوکاتەی ئیمام ـی عمر برینداربوو کرا ابن عباس پێی فەرمووو : (یا أمیرَ المؤمنین الصَّلاةَ) ئەی پێشەوای باوەڕداران کات ـی نوێژە. ئەویش فەرمووی : أجَل إنَّه لا حَظَّ في الإسلامِ لِمَنْ أضاعَ الصَّلاةَ. بەڵـێ هیچ بەشێک لەئیسلام نیە بۆکەسێک نوێژ بفەوتێنێت.

ئەمەش ـی لەبەردەم هاوەڵان فەرموو هیچ هاوەڵێک پێچەوانەی ئەم وتەیەی دەرنەبڕی بۆیە ئەبێت بەئیجماع ـی هاوەڵان لەسەر کافربون ـی نوێژنەکەر. [الصلاة وحکم تارکها لابن القیم (33)].

اسحاق ـی کوڕی ڕاهوەی ئەفەرموێت : قد صحَّ عن رسول الله صلَّى اللهُ عليه وسلَّم أنَّ تارك الصلاة كافرٌ وكذلك كان هو رأي أهل العلم من لدن النبي صلى الله عليه وسلم إلى زماننا هذا.

بەصحیح ـی هاتوە لەپێغەمبەرەوە صلی الله علیە وسلم کەنوێژنەکەر کافرە بەهەمان شێوە تەکفیرکردن ـی نوێژنەکەر بۆچونی زانایانە لەسەردەمی پێغەمبەر صلی الله علیە وسلم تائەم سەردەمەی ئێمە. [الاستذکار (2 /150)]

ج/ لـەکەناڵی ئێن ئاڕتیەکەی شاسوارەوە بەرنامە دانرابوو بەناوی بوێری کەتێیدا خەڵکانێک ئەهێنرانە سەر شاشە و گومانیان لەسەر ئیسلام ئەوروژاند

وقسەی مولحيدەكانيـان ئەيا بەگوێی خەڵكيدا تاخەڵكی لەئيسـلام بخەنە گومانەوە.

د/ شاسوار وحيزبەكەی وكەناڵەكەی پشتگيری مورتەدان ـی پەكەكە وهەسەدە ئەكەن وكوژراوەكانيـان بەشەهيد ناوئەبەن و لەهەمان كاتـدا پشتگيری پێشمەرگە وئاسايش ئەكـەن و هەوڵەكانيـان بەرزئەنرخێن.

قال الله تعالى : ﴿ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَافِرِينَ ﴾

ئيمام ـی ابن كثير لەراڤەی ئەوئايەتەيا ئەفـەرموێت : (أي: معينا } للكافرين { ولكن فارقهم ونابذهم وخالفهم .

واتا : مەبە بەيارمەتيدەربۆكـافران بەڵكو لێيان جيابەرەوە ودژايەتيان بكە و پێچەوانەيـان بكە.

وقال الله تبارك وتعالى : ﴿ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ ﴾

واتا : ئەگـەر ئەوانە باوەڕيان باللە تعالى بەپەيامبەر صلى الله عليه وسلم و بەو بەرنامەيە هەبوايە كە بۆ پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم دابەزێنراوە ئەوا كافرانيان نەئەكردە بەدۆسـت و هاوڕێی خۆيان.

ئيمام ـی طبری لەڕاڤەی ئەو ئايەتە ئەفەرموێ ئيمام ـی مجاهد فەرموويەت ـی ئەوانە دووڕووەكانن (چونكە دووڕووەكان بەزمان ئەڵێن ئێمە موسڵمـانين كەچی كافران ئەكەن بەدۆسـت وپشتيوانيان لێ ئەكەن).

ئیمام ـی قرطبی رحمه الله تعالى ئەفەرموێت لەڕاڤەی ئایەتەکە : یدل بهذا على أن من اتخذ كافرا وليا فليس بمؤمن.

ئەمە بەڵگەیە لەسەر ئەوەی هەرکەسێ کافران بەدۆست بگرێت ئەوکەسە ئیماندارنیە.

ئەمەش تەنها مشتێکە بۆدرێژنەبونەوە ئەوەندە کافیە چونکە هەموو ئەم بەناوسەرکردانە هەموویان کوفرەکانیان وەکو یەکە بەڵام هەرکەسەیان خاڵێکی زیاتری هەیە ئێمە خاڵە زیاتر وجیاوازترەکەی لەوانی تریان باس ئەکەین.

حەوتەم : لاهور جـەنگـی

بەڕێوبەری دەزگای بەناو دژە تیرۆر بووە وسەرۆکـی حیزب ـی بەرەی گەلە کەحیزبێکی لیبڕاڵیە لیبڕاڵی ـش هەمان بابەتی سیکۆلاریزمە کەبڕوای بەحاکمیەت ـی الله تعالى و واجبکردن ـی شەریعەت ـی ئیسلامی نیە.

ئەم بابەتە لەباسەکانی ڕابردوو باسمان لێوە کردووە ئێستا جەخت لەوە ئەکەینەوە ئەم لاهورە بەڕێوبەری دەزگای زانیاری و دژەتیرۆری یەکێتی بووە تائێستا خۆن ئەبینێت بەگەڕانەوەی بۆئەو پلەوپۆستەی کەهەیبووە

ولەپێناو گەڕانەوەی بـۆ ئەو کاروپۆستەی پێشـوتری چەندین جار مەترسی بەژیانی خۆی یـاوە واتا لەبڕی تەوبەکردن وپەشیمان بـوونەوەی لەوەی ڕۆژێـک لەڕۆژان بەڕێوبەری ئەو دامەزراوەیەبـووە هێشـتا خەبات ئەکات بۆگەشتنەوەی بەپلە وپۆستەکەی ڕابـردووی واتـا تائێسـتا تەوبەی نەکردووە وپەشیمان نەبۆتەوە کەبەڕێوبەری ئەو دەزگایە بووە بەڵـکو هەمووکاتـێک شانازی کردووە کەلەو پلەوپۆستەیدا شەڕی دژ بەموسـڵمانانی کردووە ئێـستاش بابزانین ئامانجی دەزگاکەی ڕابردووی لاهور جەنگی چـی بووە وە بـۆچی شتێـک تێکۆشاوە وخەبـات ـی کردووە وئەم هەموو شانازیکردنەی لاهور بەدەزگای بەناو دژە تیرۆر ئامانجەکەی چـی بووە سەرەتا ئەمەوێ خوێنەر ئەوە بزانێت من لێرەدا تەنها دەروازەیـەک وپوختەیەک پیشـان خوێنەر ئەیـەم ئەگێـنا گەر بەدرێژی وتێروتەسـەل ـی باسی حاڵی هەریـەکێک لەم بـەناو سەرکردانەی کورد بکەین هەریـەکەیـان کتێبێکی تایبەت ـی لەسەر بنوسـیت ئەگەری هەیە هێشـتا فریایی نەکەویت بەڵام ئەمەی ئێمە لێرەدا ڕوونی ئەکەینەوە تەنها پوختەکردن و بەکورتکراوەی بـابەتەکان باس ئەکەیـن.

ئامانج ـو خەباتی هێزەکەی لاهور بەکورت ـی :مادەی دووەم لـەیاسای بەرەنگاربوونەوەی تیرۆر نوسراوە : ئەم کردەوانەی خوارەوە بەتـاوانی تیرۆرکاری (تۆقاندن) دادەندرێن وسزایان لەناوبردنە (اعدام) :

١. دامەزراندن ڕێکخستن یان بەڕێوەبردنی ڕێکخراو کۆمەڵە دەستە باند بنکە یان کۆمەڵێك بەئامانجی ئەنجامدانی یەکێك لەوتاوانە تۆقێنەرانەی لەم یاسایەدا هاتوون.

٢. تیرۆرکردن بۆ مەبەستێکی سیاسی ئایدیۆلۆجی یان بەکافردانان.

لێـدووان :

سەرنج بـەن نوسراوە ئەم کارانە تاوانن و سزاکەشـی لەسێدارە دانە یـەکێک لەوکارانەی بەتاوان دائەنرێت وسزاکەشـی لەسێدارەدان وکوشتنە بـریتیە لەکوشـتنی کەسـێک لەبەر کوفرەکەی واتـا گەر کەسـێ بکوژێت لەبەر کێشەی دوونیـایی ئەگەر خاوەن خوێن لێت خۆش ببن یان بەسـوڵح ئەوا ئازادئەکـرێیت بـەڵام گـەر کەسێ بکوژێت لەبەر ئەوەی جنێوی بەالله یـاوە یان سوکایەت ـی بەپێغەمبەر صلی الله علیه وسلم کردوە ئەوا کارەکەت بەتاوان وتیرۆری قەدەغەکراو دائەنرێت هیچ سـوڵح ولێخۆشبونێک ناشتگرێتەوە سزاکەشت لەسـێدارە دانە چونکـە کوشتن ـی کافر تـاوانە و سزاکەی ئەوەیە لەسێدارەت بـەن !

لێرەدا دووخـاڵ بەڕوونی دەرەکەوێت :
یـەکەم/ بەتاوان ـدانان لـەگەڵ دانانی سـزا.

شـێخ ـی ئیسـلام ابن تیمیة رحمە الله تعالی فەرموویەت ـی لە [رسالە التسعینیة] : (والإيجاب والتحريم ليس إلا لله ولرسوله، فمن عاقب على فعل أو ترك بغير أمر الله ورسوله وشرع ذلك ديناً فقد جعل لله نداً ولرسوله نظيراً بمنزلة المشركين الذين جعلوا لله نداً أو بمنزلة المرتدين الذين آمنوا بمسيلمة الكذاب وهو ممن قيل فيه: {أم لهم شركاء شرعوا لهم من الدين ما لم يأذن به الله})

واجـب کردن وقەدەغەکردن تەنها بـۆالله تعالی و پێغەمبەرەکەیەت ـی صلی الله علیه وسلم هەربۆیە گەرکەسـێ سزایـەک دانێت لەسەرکردن ـی کارێـک

یان نەکردن ـی بەبێ گەڕانەوە بۆفەرمانی الله تعالی وپێغەمبەرەکەی صلی الله علیه وسلم ئەویاسایەش بکات بەبەرنامەیەکی پەیڕەولێکراو ئەوە هاوتاوهاوبەشی بۆالله تعالی ـوپێغەمبەرەکەی صلی الله علیه وسلم بڕیاریاوە لەڕیزی ئـەو مورتەدانـەیە کەبڕوایان بە موسەیلەمەی کەذاب هێنا وەلەو کەسانەیە کەالله تعالی لەبارەیانەوە فەرموویەت ـی (ئاخۆ ئەوانە چەند هاوبەشێکیان بۆالله تعالی ـداناوە کەشەریعەت وئاینیان بۆداهێناون لەکاتێکدا الله تعالی مۆڵەت ـی پێ نەیاون) [هەروەها بڕوانە الفتاوی الکبری 6/ 339]

سەرنج بەن شێخ ـی ئیسلام فەرمووی دانانی یاسا وسزایەک وبەتاوان ـدانانی کارێک الله تعالی بەتاوانی دانەنابێت ئەمە شەریکدانانە بۆالله تعالی و حوکمی خاوەنەکانیشی وەک حوکم ـی ئەوانەیە کەئیمانیان بەوەهێنابوو موسەیلەمەی کەذاب پێغەمبەرە والعیاذ بالله.

لەپۆستەکان ـی پێشوو باسی ئەوەمان کردووە کەتەکفیرکردن ـی کافران وجیهادکردن لەدژی کافران تالەناوبچن داواکاری شەرع ـە ئەی ئەبێت حاڵی کەسێک چی بێت کەواجبێکی شەرعی بەتاوان ـدانێت و بکەرەکەشی ڕووبەڕووی لەسێدارەدان بکاتەوە !!!

دیسان لەڕیزی هەمان کاری بەتاوان ـدانراو و دانان ـی هەمان سزا بەلەسێدارەدان یان زیندان ـی هەتاهەتای بۆکەسێک کەیارمەتی موسڵمانان بات.

لە بڕگەی 7 ی مادەی 2 هاتوە :

ئاسانکاری هاتنەژوورەوە وچوونەدەرەوەی هەرێم بۆ تیرۆریستان دابینکردنی شوێنی حەوانەوەیان شاردنەوەیان حەشاردانیان بەخۆی یان بەکەسێکی دی یارمەتیدانیان بە هەواڵپێدان وپێشکەشکردنی ئەو زانیاریانەی بەکاردێن بۆ پلاندانان یان بۆ دەستپێکردنی جێبەجێکردنی تاوانی تیرۆرکاری.

سەرنج بـەن یارمەتیـدان ی موسڵمانێکی بریندار و چارەسەرکردن ی یان هاوکاربون ی بۆکوشتن ی کافرێکی دژ بەئیسـلام دیسان بەتاوان و تیرۆری قەدەغەکراو و سزای لەسێدارەـدان یان هەتا هەتای هەیە بۆبکەرەکەی.

بابـزانین حوکم ی یارمەتیدان ی موسڵمان و موجاهیدان ی ئیسـلام چیە لەڕووی شەرعەوە : قال الله تعالى : ﴿ وَمَنْ يَتَوَلَّ الله وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ الله هُمُ الْغَالِبُونَ ﴾

واتا : هەرکەسێکیش دۆستایەتی لەگەڵ الله تعال ی پەیامبەرەکەی وبـڕواداران بـکات ئەوا ئەبنە کۆمەڵ ی الله تعالـی بێگومان تەنیاو تەنیا حیزب و کۆمەڵی الله تعالـی سەرفرازو زاڵ و سەرکەوتوون.

وە هەروەهـا پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم فەرموویەت ی : « لا يؤمن أحدكم حتى يحب لأخيه ما يحب لنفسه » [متفق عليه]

واتا : هیچ یەکێـک لەئێوە ئیمان ی تەواونیـە تائەوەی بۆخۆی پێی خۆشە بۆبرا دینیەکەشـی پێی خۆش بێت.

(ئایا خۆت پێت خۆشە بریناربیت وکەس بەهاناتەوە نەیەت و ڕێبواربیت و کەس میـواندارێت نەکات ؟

هاتبیت بۆكوشتن ـی دووژمنێكی الله تعالی ـوكەس نەبێت هاوكاریت بكات ؟؟؟ ئەی چجای ئەم هاوكاری كردنە برایەتیە ئیمانیـە گەر بەتاوان و بەزیندان ـی هەمیشەی یان لەسێدارەدان كۆتای پێ بێت !!!).

ئەی چۆن ئەبێـت گەر داواكاری الله تعالی بەتاوان ـدانرێت وسزای لەسەر دابنرێت كاتێک الله تعالی فەرموویەت ـی : ﴿ وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ ﴾

واتا : خۆ ئەگەر برا موسڵمانەكانتان داوای یارمەتییان لێكردن بۆ پاراستنی ئایینەكەیان ئەبێ ئێوەش یارمەتییان بەن و سەریانخەن بەسەر دوژمنانی هەردوولاتاندا.

قال الله تبارك وتعالـى : ﴿ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ ﴾

واتا : پیاوان و ژنانی باوەڕدار هەموو دۆست و خۆشەویست و یارمەتیدەری یەكن لە گشت خۆشیی و ناخۆشیەكدا.

ئیمام ـی ابن كثير لەڕاقەی ئەوئایەتە پیرۆزەیا فەرموویەت ـی : (أي يتناصرون ويتعاضدون كما جاء في الصحيح (المؤمن للمؤمن كالبنيان يشدّ بعضه بعضًا وشبّك بين أصابعه).

واتا : بڕواداران پشت ـی یەكتری ئەگرن وهاوكاری یەكتری ئەكەن وەكچۆن لەفەرموودەی صەحیح ـدا هاتوە (بڕوادار بـۆ بڕوادار وەک دیـوارێكی پتەو وایـە هەنێكی هەنێ تری ڕائەگرێت و پتەوی ئەكات پێغەمبەر صلی الله علیه وسلم پەنجەكانی هەردوو دەست ـی خستە ناویەكتری (وەک پیشاندان ـی نمونەی بەرچاو بۆفەرموودەكەی).

وەهەروەها پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم فـەرموویەتـ ـی : « مَنْ جَهَّزَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ الله فَقَدْ غَزَا وَمَنْ خَلَفَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ الله بِخَيْرٍ فَقَدْ غَزَا »
واتا : هەر موسـڵمانێک موجاهیدێـک ئامادەبکات وپێداویستیەکان ـی بۆدابین بـکات لەپێناوی الله تعالـى ئەوا خۆشی غەزا (وجیهادی) ئەنجام یاوە (بەوکـارەی) وهەرکەسـێ چاکە بکات لـەگەڵ کەسـوکاری موجاهیـدێـکدا ئەوا بەوکارەی غەزا وجیهادی کردووە . [صحيح البخاري 2843]

ئەی ئەبێت حاڵی ئەوانە چۆن بێت کەهاوکاری موجاهیدان وکەسـوکاری موجاهیـدان بەتاوانێکی سـزابـۆدانراون ئەژماربکەن ! هێندە ڕوونە ڕوونکردنەوەی تری ناوێت بۆکەسـێک بەدوای هەق وشەریعەت بگەڕێـت.

شـێخ سلیمان ـی کوڕی عبد الله ـی کوڕی شێخ محمد ـی کوڕی عبد الوهاب رحمهم الله تعالـى فەرموویەت ـی : فهل يتم الدين أو يقام علم الجهاد أو علم الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر إلا بالحب في الله والبغض في الله.. ولو كان الناس متفقين على طريقة واحدة ومحبة من غير عداوة ولا بغضاء لم يكن فرقاناً بين الحق والباطل ولا بين المؤمنين والكفار ولا بين أولياء الرحمن وأولياء الشيطان.

ئایا شەرع ـی الله تعالـى تەواوئەبێت یـان ئاڵای جیهاد هەڵئەکرێت یان فەرمان بەچاکە وڕێگری لەخراپە بەدی یەت مەگەر بەخۆشویستن وڕق بونەوە نەبێت لەپێناو الله تعالـى نەبێت ؟ خۆگەر خەڵکی هەموو تەبابونایە لەسەر یـەک ڕێگە وهەموو یەکیان خۆشویستایە بەبێ دووژمنایەت ـی ئەوکاتە هیچ جیاکەرەوەیـەک نەئەمایەوە بۆناسینەوەی هەق وباطل وجیاکردنەوەی بڕوادار وکافران و دۆستان ـی الله تعالـى لەگەڵ دۆستان ـی شەیطان.

مـادەی سێهەم ـی هەمان یـاسا : ڕووخـاندن وتێـکدان ـی بارەگای حیزبەکـان (جاحیزب ـی شیوعی ومارکـسی ولیبراڵی وعەلمانی بێت یـان بەناو ئیسـلام ـی) وە تێکدان ـی کڵیسـا وپەرستگای کـافران و مەزارگە شـیرکیەکان بـەتاوان دائەنێت وسزاکەشـی بریتیە لەزیـندان ـی هەتا هەتایی !

شێخ ابابطین ـی نەجدی رحمه الله تعالـی فەرموویەت ـی : (أن اسم الطاغوت يشمل كل معبود من دون الله، وكل رأس في الضلال يدعو إلى الباطل ويحسنه).

ناوی طـاغوت هەموو ئەوانە ئەگرێتەوە کەلەجیات ـی الله تعالـی ئەپەرسترێن وەهەموو سەرکردەیەک لەگومڕایی کەبانگەشەی خەڵکی ئەکات بۆباطل وئەیڕازێنێتەوە.

ويشمل أيضًا كل من نصبه الناس للحكم بينهم بأحكام الجاهلية المضادة لحكم الله ورسوله، ويشمل أيضًا الكاهن والساحر وسدنة الأوثان إلى عبادة المقبورين وغيرهم.

وە هەموو ئەوانەش ئەگـرێتەوە کەخەڵکی لەنێوان خۆیان دایانناوە بۆحوکمکردن لەنێوان خۆیان بەیاسای جاهل ـی دژ بەحوکم ـی الله تعالـی و پێغەمبەرەکەی صلی الله علیه وسلم بەهەمان شێوە کاهـن وساحـر و پارێزەرانـی بتەکان گۆڕپەرستەکـان وجگەلەوانیش ئەگرێتەوە. [مجموعة التوحيد498-500]

مادەی سـێ برِگەی 7 : هیجرەت کـردن وبەیعەت ـدان بەتاوان ـدانراوە ! چوونەناو یەکێك لەو لایەنانەی لەبرِگه (1)ی مادەی دووەمی ئەم یاسایەدا هاتوون و بە ئەندامبوون تیایدا.

لەکاتێکدا وڵات کاتێک ببێت بەوڵات ـی کوفر هیجرەت واجب ئەبێت تێیدا، شێخ محمد ـی کورِی ابراهیم ال الشیخ رحمه الله تعالى فەرموویەت ـی : (البلد التي يحكم فيها بالقانون ليست بلد إسلام تجب الهجرة منها وكذلك إذا ظهرت الوثنية من غير نكير ولا غيرت فتجب الهجرة) [فتاوى ورسائل الشيخ ابن إبراهيم1451ج: 6]

ئەو وڵاتـەی حوکم ـی تێدا بەیاسای دەستکرد ئەکرێت وڵات ـی ئیسـلام نیە واجبە هیجرەت ـی تێدابکرێت بەهەمان شێوە گەر بت پەرست ـی وشیرکی تێدا دەرکەوت ورِێگری لێ نەکرا ونەگـۆرِدرا واجبە هیجرەت ـی تێدا بکـرێت.

ئەی حاڵ چۆن ئەبێت گـەر واجبێکی شـەرعی بەتاوان و تیرۆری سـەرزەنشت کـراو ئەژماربکرێت !!

ئەمە تەنها پوختەیـەک بـوو تاخەڵکانێـک لەو دەزگایەن بیرێـک لەخۆیان بکەنەوە وەتا ئەوخەڵکانەی خۆیان بەموسـڵمان زانیوە لاهور جەنگیان خۆشـەوێت بزانن لاهور جەنگی شانازی بەو دەزگایـەوە ئەکات کەئەوە حاڵ ـی دەزگاکـەیە وئەوەش ئامانجەکان ـی دەزگاکەیـە ئەمە بەدەر لەوەی بەشـێوەی مەیـدان ـی شەرِی کردووە دژ بەدەوڵـەتی ئیسـلام ـی ودەسـت ـی سورە

بەکوشتن ـی سەدان موسڵمان و دەست درێژی بۆئافرەتان ـی موسڵمان وبەدەر لەوەی کەسەرۆکی حیزبێکی لیبراڵی عەلمانیە وبەدەر لەوەی ..... هتد ئایا هێشتا خۆتت پێ موسڵمانە وپشتیوان ـی لەکەسێکی ئاوا ئەکەیت ؟؟؟

هەشتەم : قوباد تاڵەبانی

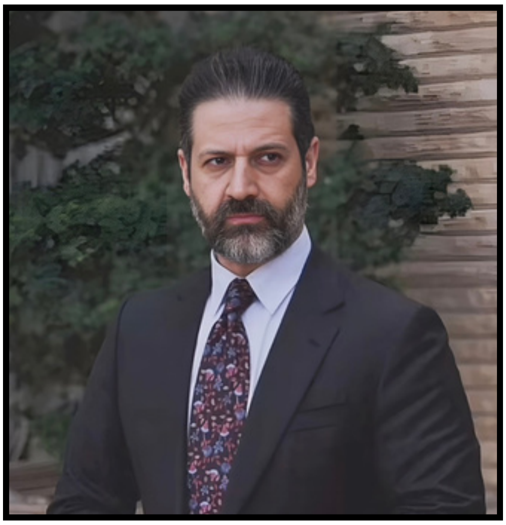

(داوائەکات خەڵکی خاک و الله بپەرستن !) ئەندامی یەکێتی سیکۆلاریزم ـە وجێگیری سەرۆکی بەناو حوکمەت ـی هەرێم قوباد هیچ کوفرێکی لەوبەناو سەرکردانەی پێشوتر کەمترنیە بەڵام ئەوکوفرە زیاترەی لەقوباد هەیە ئەوەیە کەلەکۆنگرەیەکدا کەبەقیدۆ تۆمارکراوە ئەڵێت ئێمە ئەبێت :

تەنها (خوا و خاک بپەرستین) ئەم قسەیەی قوباد لەوتەی کافران ـی قورەیش خراپترە چونکە قورەیش ئەیانوت ئێمە ئەمانە ناپەرستین تەنها بۆئەوەنەبێت لەالله تعالی نزیک ببینەوە وەئەوان تەنها لەخۆشیدا هاوەڵیان بۆالله بڕیار ئەیا و لەتەنگانەدا الله تعالی ـیان بەتاک ڕائەگرت.

بەڵام قوباد خاک لەگەڵ الله تعالی بەدووخوای خۆی ئەزانێت و داواش لەخەڵکی ئەکات هەردووکی بپەرستن بەجیاجیا وەک بڵێی خاک

دروستکارێکی سەربەخۆیە و الله تعالی ش دروستکارێکی جیایە ئەبێت هەردووکی بپەرسترێت بەڕەهایی و داوای پەرستن ی هەردووکیان ئەکات.

شێخ محمد کوڕی ابراهیم ال الشیخ ئەفەرموێ رحمه الله تعالی لەشەرح ی [کشف الشبهات] : فاعْلَمْ أَنَّ شِرْكَ الأَوَّلِين أَخَفُّ مِن شِرْكِ أَهْلِ زَمَانِنَا بِأَمْرَيْنِ) فَشِرْكُ أَهْلِ زَمَانِنَا أَعْظَمُ وَأَكْبَرُ.

چاکبزانە شیرکی کافران ی پێشووتر سوکتربوو لەچاو شیرکی خەڵکی سەردەم ی ئێمە شیرکی خەڵکی سەردەم ی ئێمە گەورەتر وقورسترە بەدوو هۆکار.

(أَحَدُهُمَا: أَنَّ الأَوَّلِينَ لاَ يُشْرِكُونَ وَلاَ يَدْعُونَ المَلاَئِكَةَ والأَوْلِيَاءَ والأَوْثَان مَعَ اللهِ إِلاَّ في الرَّخَاءِ، وَأَمَّا في الشِّدَّةِ فَيُخْلِصُونَ للهِ الدُّعَاءَ).

یەکەمیان موشریکان ی پێشوو لەغەیری الله تعالی نەئەپاڕانەوە لەفریشتەکان وپیاوچاکان وبتەکان تەنها لەکاتی خۆشیدا نەبێت بەڵام لەکات ی تەنگانەدا تەنها هانایان بۆالله تعالی ئەبرد.

ولِهَذَا لَمَّا سَأَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حُصَيْنًا كَمْ إِلَهًا تَعْبُدُ قَالَ: سَبْعَةً؛ سِتَّةٌ في الأَرْضِ وَوَاحِدٌ في السَّمَاءِ، قَالَ: فَمَنِ الَّذِي تُعِدُّ لِرَغْبَتِك وَرَهْبَتِكَ؟ قَالَ: الَّذِي في السَّمَاءِ.

هەربۆیە پێغەمبەر صلی الله علیه وسلم کەپرسیاری لەحُصَین کرد وپێی فەرموو چەند پەرستراو ئەپەرستیت ؟

ئەویش وتـی حەوت شەشیان لەسەر زەوی و یەکیان لەئاسمان پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم بۆ کاتی ئومێد وترس هانا بۆکامیان ئەبەیت ؟ وتی بـۆئەوەی کەلەئاسمانە.

کَمَا قَالَ تَعَالَى: {وَإِذَا مَسَّكُمُ الْضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلاَّ إِيَّاهُ}

وەک الله تعالی فەرموویەت ـی : (هەرکاتیش ئێوە لەناو دەریادا تووشی ناخۆشیی و زەرەرو کۆسپێک ببن وەک نقوم بوون و بەرەو هەڵدێرچوون تەنها هاناو هاوارتان لە الله تعالی ئەکەن).

بەڵام کاتێ ڕزگاری کردن {فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ} خێرا ڕوو وەردەچەرخێنن لە پەرستنی الله تعالی بە تاک و تەنها {وَكَانَ الإِنسَانُ كَفُورًا} بەڕاسـتـ ـی مرۆڤ بەرامبەر بەالله تعالی کوفرکارە.

کەواتا کافران ـی قورەیش لەسەختیدا تەنها الله تعالی ئەپەرستن بەڵام قوباد خاک و الله پێکەوە بەشایستەی پەرستن ئەزانێت بەڕەهـایی واتا خراپتر لەحاڵـی کافران ـی قورەیش.

سەرەتـا بابزانین هاوبەشدانان بۆالله تعالی چیە پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم فەرموویەتـ ـی : « أن تجعل لله ندا وهو خلقك »
واتا : هاوەڵدانان بۆالله تعالی ئەوەیە هاوتا بۆالله بڕیاربەیت لەکاتێکدا الله تعالی تۆی دروستکردووە. [متفق عليه]

کەواتا لەگەڵ الله تعالى پەرستن بۆجگە لەالله تعالـى جێگیربکەیت و دان بنێیت بەوەی کەسـێک یان شتێکی تر هەیە شایستەیە بپەرسترێت لەگەڵ الله تعالى ئەوا تۆ هاوتا وهاوەڵـت بۆالله تعالـى بڕیاریاوە وە ئەمەش لااله الاالله هەڵ ئەوەشێنێتەوە چونکە لااله الاالله واتـا هیچ پەرستراوێـک نیە بەهەق شایستەی پەرستن بێت تەنها الله تعالى نەبێت کەواتا کەجێگری بکەیت شتێکی تر هەیە لەگەڵ الله تعالى شایستەی پەرستنە ئەوا لااله الاالله ـەکەت هەڵ ئەوەشێتەوە.

هەرکەسـێک هاوتا وهاوەڵ دانێت بۆالله تعالى ئەوا بەهەشت ـی لەسەر حەرامە وشـوێنی مانەوەی بۆهەمیشە دۆزەخ ـە قال الله تعالى : ﴿ إنه من يشرك بالله فقد حرم الله عليه الجنة ومأواه النار وما للظالمين من أنصار ﴾
واتا : هەرکەسێک شەریک و هاوبەش بۆ الله تعالى دانێ بێ هیـچ گومانێـک بەهەشتی لەسەر حەرامە جێگە و شوێنی ئاگری دۆزەخ ـە بۆستەمکارانیش هیچ پشتیوانێـک نیە.

ئایا بەهەشـت لەسەر کـێ حەرامە ؟
قال تعالـى : ﴿ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ الله قَالُوا إِنَّ الله حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ﴾
واتا : دۆزەخییەکان بانگ لە بەهەشتییەکان ئەکەن پێیان ئەڵێن لەو ئاوە یان کەمێک لەو ڕۆزییە الله تعالى پێی یاون بەشمان بەن بەهەشتیەکان لەوەڵامیـاندا ئەڵێن بێگومان الله تعالى لەسەرکافران ـی حەرامکردووە.

پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم فەرموویـەتـ ـی : « لايَدْخُلُ الجنّة إِلاَ نَفْسٌ مُسْلِمَةٌ » [رواه البخاري ومسلم]

واتا : کەس ناچێـتە بەهەشتەوە تەنها موسڵمـان نەبێت.

ئیمام ـی نەوەوی رحمه الله تعالى لە [شرح ـی مسلم] لەڕاڤەی ئەم فەرموودەیە فەرموویەت ـی : (هذا نص صريح في أن من مات على الكفر لا يدخل الجنة أصلا وهذا النص على عمومه بإجماع المسلمين)

ئەمە دەقێکی ڕوون وڕاشکاوە کەهەرکەسێک لەسەر کوفر بمرێت ناچێتە بەهەشتەوە ئەم دەقەش لەسەر گشتگیریەکەیەت ـی بەکۆدەنگی موسڵمـانان.

وقال تعالى : ﴿ إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴾
واتا : ئەوکەسـانەی ئایەتەکانی ئێمەیان بەدرۆ دانا باوەڕیان پێنەکرد ولەئاستیدا خۆیان بەگەورە گرت هەرگیز دەروازەکانی ئاسمان بۆ رۆحیان و، بۆ کاروکردەوەیان ناکرێنەوەو ناشچنە بەهەشتەوەهەتا وشتر نەچێ بەکونی دەرزیی درووماندا واتە ئەمەش هەرگیز ڕوونایا وشتر بچێت بەکونی دەرزی دوورمان ـدا هەر ئابەو شێوەیە تۆڵەی گشت تاوانباران ئەیەینەوە لەدواڕۆژدا.

شەریـکدانان بۆالله تعالى هۆکارە بۆ پوچەڵ بوونەوەی هەموو کردەوەیـەکی چاک و ئیسلامەت ـی قال تعالـى : ﴿ وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾

واتا : بێگومان وەحی کراوە بۆ تۆو بۆ ئەو پەیامبەرانەی بەر لە تۆ بوون کە ئەگەر گریمان بە هاوبەش قایل ببێت بۆ الله ئەوە بێگومان هەموو کردەوەکانت پووچەڵ ئەبێتەوە و لە زیانمەندانیش ئەبیت.

الله تعالی حوکم ی کافربوون ی یاوە بەسەرئەوانەی جگە لەالله تعالی ئەپەرستن فەرموویەت ی : ﴿ لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴾ [الرعد: 14].

واتا : بانگەوازی هەق و راستەقینە تەنها بۆالله یە دەسا ئێوەش هەر ئەو بپەرستن وبەتەنها هاوار لەوبکەن نموونەی ئەوانەی کەبەدەر لەالله تعالی ئەپەرستن و هاوارو هانای بۆ ئەبەن وەڵامی هیچ شتێکیان نایەنەوە وە بەدەنگیانەوە نایەن وەکو کەسێک کە لە کەناری بیرێکدا هەردوو دەستی درێژکا بۆناو بیرەکە تا بەڵکو ئاو بگاتە دەمیی خۆ دیارە بەوشێوەیە هەرگیز ئاو ناگاتە دەمیی بێگومان دوعاو پەرستنی کافران و بێ باوەڕانیش هەر گومڕایی و سەر لێشێواوییەو قەت سوود لە پەرستراوەکانیان وەرناگرن.

بۆیە قوباد کەخاک ئەپەرستێت لەکافرێک ومورتەدێک زیاتر هیچ ی ترنیە وەهیچ سودێکیشی پێ ناگات تەنها ئەوەیە زیانمەندی دوونیا وقیامەت ئەبێت.

کەواتا ئێستا زانیت کەسی هاوبەشدارنەر کافرە و بەهەشت ی لەسەر حەرامە وشوێن هەمیشەیی دۆزەخ ە پاشان پێویستە بزانیت الله تعالی بەریئە لەموشریکان قال تعالی :

﴿ بَرَاءَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدتُّم مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ﴾
واتا : بەریئ بـوون ـی الله تعالى و پێغەمبەرەکەی لەهاوبەشدانەران وئەو هاوبەشدانەرانەشی کە ئێوە پەیمانتان لەگەڵ بەستن و راستیان نەکرد لە گەڵتاندا.

وقال تعالى : ﴿ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ۙ وَرَسُولُهُ ۚ ﴾
واتا : هەموو ئاگاداربن کە بێگومان الله تعالى ـو پێغەمبەرەکەی صلی الله علیه وسلم بەریئن لە موشریکەکان.

کەواتا الله تعالى و پێغەمبەرەکەی بەریئن لەموشریکان چارەنوسـیان چیە ؟
قـال الله تعالـى : ﴿ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ فَإِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴾
واتا : دەسا ئێوەش لە هەر جێگایەکدا موشریکەکانتان دەستکەوت بەمەرجێ بیانکوژن و بیانگرن و دیلیان بکەن و گەمارۆیان بەن وە لەهەموو رێگەیـەکدا کەمینیان بۆدانێن ئـەگەر تەوبەیان کرد وپەشیمان بوونەوە لەکوفرەکانیان هاوبەشدانان بۆ الله تعالى و بەرێک و پێکی نوێژیان ئەنجامدا و زەکاتیان جێبەجێکرد ئەوکـاتە ئێوەیش رێگەیان بۆ چوڵ بکەن و هەقتان بەسەریانەوە نەبێ بە ڕاستیی الله تعالى زۆر لێبوردەیە زۆریش دلۆڤان و میهرەبانە بەرامبەر بەتەوبەکاران.

کەواتـا تاشیرک وکوفر هەبێت کوشتن وجەنگ دژی کافران وموشریکان و کەمین ـدانان بۆیـان بەردەوامـە دژی موشریکان.

قال الله تعالى : ﴿ قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ الله بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ﴾

ئیمام ـی طبری لەڕاقەی ئەو ئایەتەیا فەرموویەت ـی : يقول تعالى ذكره قاتلوا أيها المؤمنون بالله ورسوله هؤلاء المشركين. الله تعالی فەرموویەت ـی ئەی باوەڕداران بەالله وپێغەمبەرەکەی صلى الله عليه وسلم ئەو موشریکانە بکوژن. (يعذبهم الله بأيديكم) يقول يقتلهم الله بأيديكم. الله تعالی بەدەست ـی ئێوە سزایان ئەیات واتا بەدەست ـی ئێوە ئەیانکوژێت. (ويخزهم) يقول ويذلهم بالأسر والقهر. سەرشۆڕیـان ئەکات واتا بەدیلگرتنیان وزاڵبونتان بەسەریاندا. (وينصركم عليهم) فيعطيكم الظفر عليهم والغلبة. ئێوەش سەرئەخات بەسەریـان ـدا وزاڵتان ئەکات بەسەریاندا وسەرکەوتنتان ئەیاتێ (ويشف صدور قوم مؤمنين) بەهۆی کوشتن ـی ئەو موشریکانە لەسەر دەست ـی ئێوە ئەو ئازار وخەمەی لەسینەتاندا بوە سارێژی ئەکات بەکوشتن ـی ئەو موشریکانە.

کەواتـا موشریـکان ئەبێت بکوژرێن نەک بکرێن بەسـەرکردە وگەورە وسەرداری خەڵکی، پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم فەرموویەتـی : « من بدل دينه فاقتلوه ».

واتا : ئەوەی دینـەکەی گۆڕی بـیکوژن.

کاتێک پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم معاذ وابوموسـای ئەشعەری نارد بـۆیەمەن موعاذ سـەردانی ئەبو موسای کـرد بینی پیاوێـک بەستراوەتەوە موعاذ فـەرمووی ئەمە چیە ؟

ئەبو موسا فەرمووی ئەمە جولەکە بوو دواتر بوە موسڵمان دواتر مورتەد بویەوە موعاذ فـەرمووی لەگەردنی ئەیەم [البخاری 4088]

لەرێوایەتێکی ترهاتوە : فقال معاذ: لا أجلس حتى أضرب عنقه، قضى الله وقضى رسوله.
موعاذ فـەرموی دانانیشـم تالەگەردنی ئەیەم بڕیاری الله ورسولەکەیەتی صلى الله عليه وسلم. [مصنف ابن أبي شيبة 5/562]

دووای ئەوەی بـەچەند زنجیرەیەک حاڵی بـەناو سەرکردەکان ـی کوردمان ڕوونکردەوە ئێسـتا پێویسـتە بزانیت کەکاتێک سـەرکردە کافر و طاغوت بوو چی بکەیـت بەرامبـەری :

١ - بێ بـاوەڕبـوون بەو سەرکردە طاغوت ـو کافـرە.

الله تعالـی فـەرموویەت ـی : ﴿ فمن يكفر بالطاغوت ويؤمن بالله فقد استمسك بالعروة الوثقى ﴾ [البقرة : 256]

واتا : جاهەرکـەسێک بێ باوەڕبێت بەطاغوت وبڕوابەالله تعالى بهێنێ ئەوکـەسە دەستی گرتوە بەپەتی لاالەالاالله ـوە کەپەتی مەتین وتوندوتۆڵـە.

کـەواتـا تاکوفر نەکەیـت بەطاغوت تۆ هێشـتا دەستت نەگرتوە بـەلاالەالاالله.

شـێخ محمد امیـن الشنقیطي رحمە الله لەراڤەی بۆئەم ئایـەتە پیرۆزە ئەفەرموێت : (والإيمان بالطاغوت يستحيل اجتماعه مع الإيمان بالله، لأن الكفر

بالطاغوت شرط في الإيمان بالله أو ركن منه كما هو صريح قوله: {فمن يكفر بالطاغوت ... الآية}.

باوەڕهێنان بەطاغوت مەحاڵە کۆببێتەوە لەگەڵ باوەڕهێنان بەالله تعالى چونکە بێ باوەڕبوون بەطاغوت مەرج ـە بۆ باوەڕهێنان بەالله یاخود ڕووکنێکە لەباوەڕهێنان بەالله تعالى وەک چۆن الله تعالى فەرموویەت ـی (هەرکەسێک بێ باوەڕبێت بەطاغوت وبڕوابەالله تعالى بهێنێ....).

شێخ ـی ئیمام محمد ـی کوڕی عبد الوهاب رحمه الله تعالى فەرموویەت ـی : (اعلم رحمك الله أن أول ما فرض الله على ابن آدم الكفر بالطاغوت والإيمان بالله والدليل قوله تعالى: {ولقد بعثنا في كل أمة رسولاً أن اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت}.

چاکبزانە یەکەم فەرز کەالله تعالى لەسەر نەوەکان ـی ئادەم ـی فەرزکردووە بریتیە لەکوفر کردن بەطاغوت وبڕوابوون بەالله تعالى بەڵگەش وتەی الله تعالى ـە کەفەرموویەتی (بۆهەموو گەلێک نێردراومان ناردووە کەبەخەڵکی بڵێن الله تعالى بەتاکو تەنها بپەرستن دووربکەونەوە لە طاغوت). [الدرر السنية 1/ 161]

ئێستا ڕەنگە بپرسیت چۆن کوفر بکەم بەطاغوت پێتەڵێم شێخ ـی ئیمام محمدی کوڕی عبدالوهاب بۆی ڕوونکردووینەتەوە رحمه الله تعالى فەرموویەت ـی : فأما صفة الكفر بالطاغوت فأن تعتقد بطلان عبادة غير الله وتتركها وتبغضها وتكفر أهلها وتعاديهم.

سیفەتـ ـی کوفرکردن بـەطاغوت ئەوەیـە :

١ - بڕوات وابێت پەرستن ـی غەیری الله تعالی پڕوپوچ وبـەتاڵـە.

٢ - وازبهێنیت لەوەی هیچ جۆرە پەرستنێـک بۆئەو طاغوتە نەکەیت (لەجۆرەکانی پەرستن جەنگکردنە لەپێناو طاغوت یان گوێڕایەڵیکردنیان یان پشتیوانی کردن ویارمەتیدانیان لەسەر موسـڵمانان ...هتد).

٣ - ڕقت لێیان بێتەوە (کـەواتا خۆشت بوێن تۆ کـوفرت بەطاغوت نەکـردووە).

٤ - شـوێنکەوتوان و دار دەستەکـەی بـەکافر بـزانیت.

٥ - دژایـەتیان بکەیت (نـەک ببیت بەدۆسـت وهەوادارییـان).

پـاشـان شـێخ ئەفـەرموێت : وأما معنى الإيمان بالله فأن تعتقد أن الله هو الإله المعبود وحده دون من سواه وتخلص جميع أنواع العبادة كلها لله وتنفيها عن كل معبود سواه.

بڕواهێنان بـەالله تعالی بەوە ئەبێت بڕوات وابێت تەنها الله تعالی پەرستراوی بەهەقـە بەتاک وتەنها وهەمموو جۆرە پەرستشێک بـۆالله تعالی ئەنجام بەیت وهەموو جۆرە پەرستنێک نەفی بـکەیت لەغەیری الله تعالی هەمووی بۆالله تعالی ئەنجام بەیت.

٢ - وتحب أهل الإخلاص وتواليهم.

بەندە موخلیصەکان ـی اللهـت خۆش بوێت و پشتیوانیان لێ بکەیت.

٣ - وتبغض أهل الشرك وتعاديهم.

ڕقـت لەموشریـکان بێت و دژایەتیان کەیت.

وهذه ملة إبراهيم التي سفه نفسه من رغب عنها، وهذه هي الأسوة التي أخبر الله بها في قول {قد كانت لكم أسوة حسنة في إبراهيم والذين معه إذ قالوا لقومهم إنا برءاء منكم ومما تعبدون من دون الله كفرنا بكم وبدا بيننا وبينكم العداوة والبغضاء أبداً حتى تؤمنوا بالله وحده} [الممتحنة: 4]. [الدرر السنية 1/ 161].

ئائەمە میلەت ـی ابراهیم ـە علیه السلام کەئەوکەسـەی ڕووی لێ وەرئەگێڕێت نەفس ـی خۆی گەوجاندووە وەئائەمە ئەو پێشەنگی ونمونەیـەیە کەالله تعالـی باسی لێوە کـردووە فـەرموویەت ـی بەڕاستی بۆ ئێوە هەیە ئەی ئیمانداران لە ئیبراهیم و لەوانەی بڕوایان هێنابوو لەگەڵیا سەر مەشقییەکی چاک و جوان کاتێ بەگەلە کافرەکەیانیان وت بەڕاستیی ئێمە بێزارو بەریین لە خۆتان و لەو شتانەش لەجیاتـی الله تعالی ئەیانپەرستن و بێ باوەڕین پێتان وە بە هەمیشە دوژمنایەتیی و ڕکە بەرایەتیی لە نێوانماندا پەیدابووە تا باوەڕ بەاللە ـی تاک و تەنها ئەهێنن و هاوبەشی بۆ دانانێن.

٦ - لەکوفرکردن بەطاغوت سڕینەوەی بـەدەست لەکاتی بـوونی توانابەسـەریدا.

شـێخ سولەیمـان ـی کوڕی سەحمان ئەفەرموێت رحمه الله تعالـی : (والمراد من اجتنابه ... وإزالته باليد عند القدرة ومفارقته فمن ادعى اجتناب الطاغوت ولم يفعل ذلك فما صدق). [الدرر السنية 10/ 502 - 503].

مەبەست لەدوورکەوتنەوە لـەطاغوت ... سڕینەوەیەت ـی بەدەست لەکاتی

توانا و جیابونەوە لێی هەرکەس بڵێت من دوورکەوتومەتەوە لەطاغوت پەرست ـی ئەوکارە نەکات ئەوا ڕاست ـی نەکردووە.

شیخ عبد الرحمن ـی کوڕی حسن رحمه الله ئەفەرموێت : (فالحنفاء أهل التوحيد اعتزلوا هؤلاء المشركين لأن الله أوجب على أهل التوحيد اعتزالهم وتكفيرهم والبراءة منهم كما قال تعالى عن خليله إبراهيم عليه السلام: {وأعتزلكم وما تدعون من دون الله وأدعو ربي عسى ألا أكون بدعاء ربي شقياً}.

ئەهلی تەوحید ئەوانەی لەشیرک خۆیان دوورخستۆتەوە وجیابونەتەوە لەهاوبەشدانەرەکان چونکە الله تعالی لەسەر ئەهلی تەوحیدی واجب کردووە لەموشریکان جیاببنەوە وبەکافریان دانێن و خۆیان بەریئ بکەن لەهاوبەشدانەرەکان وەکو الله تعالی فەرموویەتی لەبارەی ابراهیم ـەوە علیه السلام کەبەموشریکان ـی گەلەکەی خۆی فەرموو (من لە ئێوەو لەو بتانەش کە لەجیاتی الله تعالی هاواریان بۆ ئەبەن و ئەیانپەرستن دوورەپەرێز ئەبم لێتان جیا دەبمەوە من تەنها پەروەردگارم ئەپەرستم و هاناو هاوار هەر بۆئەو دەبەم بەو هیواو ئومێدە لە هاوارو بانگم لای پەروەردگارم بێ وەڵام نەبم و دوعاو نزام لێوەربگیرێت.).

.... واعلم أن الله سبحانه وتعالى قدم البراءة من المشركين العابدين غير الله على البراءة من المعبودات من الأوثان لأنه قد يتبرأ الشخص من المعبودات والأوثان ولا يتبرأ ممن عبدها فتختل عنده البراءة.

چاکیش بزانە الله تعالی بەریئ بوونی لەکافران پێش خستوە بەسەر

خۆبەریکردن لەپەرستراوەکانیان چونکە ئەکرێ کەسێ خۆی بەریئ بکات لەوشتانەی خەڵک ئەیانپەرستن لەغەیری الله تعالی بەڵام خۆی بەریئ ناکات لەوانەی پەرستنەکە ئەنجام ئەیەن بۆ غەیری الله تعالی لەم حاڵەتەشدا خۆ بەریکردنەکەی تێک ئەچێت. [الدرر السنية 11/ 434].

شێخ حمد بن عتيق رحمه الله تعالی ئەفەرموێت : وهنا نكتة بديعة في قوله: {إنا برءاؤا منكم ومما تعبدون من دون الله} وهي أن الله تعالى قدم البراءة من المشركين العابدين غير الله، على البراءة من الأوثان المعبودة من دون الله؛ لأن الأول أهم من الثاني.

لێرەدا تێبینیەکی سەرنج ڕاکێش هەیە ئەویش ئەوەیە ابراهیم فەرمووی (ئێمە بەریئین لەئێوە و لەوانەشی ئەیانپەرستن لەغەیری الله تعالی) سەرنج بەن الله تعالی بەریئبونی لەموشریکان پێش خست بەسەر خۆبەریکردن لەبتەکانیان کەلەجیاتی الله تعالی پەرستشیان بۆئەکرد چونکە خۆبەریکردن لەموشریکان گرنگترە لەخۆبەریکردن تەنها لەبتەکان.

فإنه قد يتبرأ من الأوثان ولا يتبرأ ممن عبدها، فلا يكون آتيا بالواجب عليه، وأما إذا تبرأ من المشركين فإن هذا يستلزم البراءة من معبوداتهم.

چونکە ئەکرێت مرۆڤ خۆی لەبتەکان بەریئ بکات بەڵام لەوکەسانەی خۆی بەریئ نەکات کەبتەکان ئەپەرستن لەم کاتەشدا ئەوەی لەسەری واجبکراوە بەجێی نەهێناوە بەڵام گەر خۆی بەریئ کرد لەموشریکان ئەوا ئەم خۆبەریکردنەی لەموشریکان وائەخوازێت خۆی بەری بکات لەبتەکانیشیان.

وهذا كقوله تعالى {وإذ اعتزلتموهم وما يعبدون إلا الله} ، فعليك بهذه النكتة فإنها تفتح لك باباً إلى عداوة أعداء الله فكم من إنسان لا يقع منه الشرك ولكنه لا يعادي أهله فلا يكون مسلماً بذلك إذا ترك دين جميع المرسلين.

ئەمەش وەک ئەو وتەیەی پەروەردگارە کەفەرمویەتی (کاتێ لەهاوبەشدانەرەکان و پەرستراوەکانیان دوورەپەرێزی گرت وجیابویەوە لێیان) بۆیە دەست بگرە بەم خاڵەوە چونکە ئەمە دەرگات بۆئەکاتەوە بۆ دووژمنایەتیکردن ـی دووژمنانی اللە تعالی چونکە چەندان کەس هەیە خۆیان شیرک ناکەن بەڵام دوژمنایەتی موشریکان ناکات لەم حاڵەتەشدا نابێت بەموسڵمان چونکە دەستبەرداری ئاینی هەموو پەیامبەران بووە. [سبیل النجاة والفكاك ص44].

ئێستا کەحاڵی طاغوتان وشوێنکەوتوان و سەرخەرانیت زانی ماوەتەوە بپرسین ئایا حوکم ـی خەڵکی ژێر دەست ـی طاغوتان چیە کاتێک ئەم طاغوتانە یاسایان داناوە هەرکەس پێچەوانەی یاساکانیان بکات زیندان ـی ئەکەن :

١ - ئایا کەسێک ئەگەر پێچەوانەی یاساکانیان دەرنەبڕێت لەبەرئەوەی زیندان ـی نەکرێت حوکم ـی چیە ؟ ئایا بەوە تەکفیرئەکرێت وپێی ئەوترێ ملکەچ ـی یاسابوە و یاسای قبوڵ کردووە ؟

٢ - ئایا بۆنمونە دەسەڵات بەیاسا ئارەق ـی حەڵاڵ کردوە ئایا هەرکەس لەم وڵاتەدا ئارەق بخواتەوە تەکفیرئەکرێت بەبیانوی ئەوەی ئارەق لەیاسا حەڵاڵ کراوە ئەوانەشی ئازادانە ئارەق ئەخۆنەوە لەژێر پارێزگاری یاسا بەئازادانە

ئەیخۆنەوە ئـایە تەکفیرئەکرێن بەوهۆیەوە وپێیان ئەوترێ یاساکەیان قبوڵ کـردووە ؟ یان تەفصیلـی تێدایە ؟

وەڵام بۆخاڵـی یەکەم //
نەشکاندنی یاسـاکانیان و دەرنەبڕینی دژایەتی بۆیـاساکانیان لەڕووکەشـدا مانای ڕازیبون نیە بەیاسا ومانای پابەند بـوون نیە بەیاساکانیان بـەڵـکو موسڵـمان گەر لەژێر دەستی کافران بێت وکافران زاڵـبن بەسەریـدا وە دەربڕینی پێچەوانەکردن بۆ یاساکانیـان ودەرخستنی دژایەتی بـۆیان ببێتە هۆی کوشتن وزیندان ـی کردن ـی لەڕواڵەت ـدا ئەوە حوکم ـی کەسـی موکڕەهـ (زۆرلێکراوی) بۆهەیە.

موسڵـمانە بێ دەسەڵاتەکان کـە لە مەکەدا مابـوونەوە وئیمانی خۆیان شاردبویەوە کـەواتا نەکوفریـان ئەنجام ئەیا وەک کافران نە دژایەتیشیان دەرخستبوو بـۆکافران بەهۆی ستەمکاری قوڕەیشەوە ئیمان ـی خۆیان شاردبویەوە ئەم شاردنەوەی ئیمانەش بەواتای ڕازیبون بەکوفر ویاسـاکانی قوڕەیش نەئەهـات الله تعالـی بەوە تەکفیری نەکردن وپێی نەفەرموون ئەوانە بەهۆی دەرنەبڕین ـی دژایەتی بۆیاساکانی قوڕەیش کافرن هەتا بەڕائەت دەرنەبڕن نابن بەموسـڵـمان نەخێر بـەڵکو الله تعالـی بەئیماندار ناوی بردن هەرچەندە ئیمانی خۆشیان شاردبویەوە ئەمە نەبـوو بەلازم ـی ئەوەی مانای ڕازیبون بێت بەیـاساکانی قوڕەیش قـال الله تعالی ﴿ ولولا رجال مؤمنون ونساء مؤمنات ﴾.

ئیمام ـی طەبەری ئەفەرمویێت : أي بين أظهرهم ممن يكتم إيمانه ويخفيه منهم خيفة على أنفسهم من قومهم ، لكنا سلطناكم عليهم فقتلتموهم وأبدتم خضراءهم ولكن بين أفنائهم من المؤمنين والمؤمنات أقوام لا تعرفونهم حالة القتل.

واتا گەر لەبەر ئەوە نەبوایە خەڵکانێک هەن لەژێر دەسەڵاتی کافران ـی قورەیش ئیماندارن وئیمانی خۆیانیان شاردۆتەوە لەترس ـی گیان ـی خۆیان لەدەست ـی قورەیش ئەگەر لەبەر ئەو ئیماندارانە نەبوایە دەسەڵاتی ئەوەم پێ ئەیان هەموویان بکوژن بەڵام ئیمانداراتێکن هەن لەژێر دەسەڵاتیان ئێوە نایانناسن لەکاتی کوشتنیان (بۆیە الله تعالی موٚڵەتی نەیا بەکوشتنیان).

کەواتا بێ دەنگبون ـی خەڵکی ودەرنەبڕینی پێچەوانە ودژایەت ـی مانای ڕازیبون نیە بەکافران ویاساکانیان بەڵکو جۆرێکە لەئیکراه بۆیە لێرەدا جیاوازی ئێمە لەگەڵ خەواریجەکان یەتە ئاراوە ئەوان ئەڵێن خەڵکی هەمووی کافرن تابەڕائەت و دژایەتی بۆیاساکانی دەوڵەت دەرئەبڕن بەڵام الله تعالی دەرنەبڕین ـی دژایەتی نەکردۆتە هۆکاری کافربوون ونەیکردووە بەمانای پابەندبوون وڕازی بوون بەکوفر تائەوکاتەی ئەوکەسانە لەڕواڵەتدا خۆیان کوفرێک دەرنەبڕن وهیچ کوفرێک ئەنجام نەیەن.

شێخ ـی ئیسلام ابن تيمية رحمه الله ئەفەرمویێت [(له اقتضاء الصراط المستقيم (1/420-421)] : ومثل ذلك اليوم لو أن المسلمبدار حرب أو دار كفر غير حرب لم يكن مأمورا بالمخالفة لهم في الهدي الظاهر لما عليهفي ذلك من الضرر.

هاوشێوەی ئەمە ئەگەر موسـڵمان لەوڵات ـی جەنگ یان کوفربێت فەرمانی پێنەکراوە لەڕواڵەتدا پێچەوانەکردنیان دەربڕێت چونکە دەربڕینی پێچەوانەکردنیـان زیان ـی بەدوایەت.

بـۆ وەڵام ـی پرسیاری ـدوووەم//

ئەوخەڵکانەی تاوانێـک ئەنجام ئەیەن بەئاشکرا لـەکاتێکدا ئەو تاوانە یاسا ڕێگەی پێیاوە و بەیـاسا مۆڵەت ـدراوە بەوتاوانە ئایا هەرکەسـێ لەم وڵاتەدا تاوانێـک لەوتاوانانە بکات کـەیاسا مۆڵەتی یـاوەتێ تەکفیرئەکرێت وپێی ئەوترێ لەژێر چەتری یـاسا وڕێگەپێدان یاسا تاوانەکەی کردوە بۆیە کافرە ؟

لەوەڵامـدا ئەڵێین تەفصیل ـی تێدایە//

شێخ ـی ئیسـلام ئەم بابەتەی بەوردی باسـکردووە ئەفـەرموێت : وهؤلاء الذين اتخذوا أحبارهم ورهبانهم أربابا حيث أطاعوهم في تحليل ما حرم اللّه وتحريم ما أحل اللّه يكونون على وجهين أحدهما: أن يعلموا أنهم بدلوا دين اللّه فيتبعوهم على التبديل، فيعتقدون تحليل ما حرم اللّه، وتحريم ما أحل اللّه، اتباعًا لرؤسائهم، مع علمهم أنهم خالفوا دين الرسل، فهذا كفر.

ئەوکەسـانەی زانا و عابدەکانی خۆیان کردبـوو بەپەروەردگاری خۆیان گوێڕایەڵیـان ئەکردن لەحەڵاڵکردن ـی حەرامکراوەکان ـی الله تعالـى وە حەرامکردن ـی حەڵاڵکراوەکان ـی الله تعالى دووجۆرن جۆری یـەکەم ئەوانەن ئەزانن سـەرەگەورەکانیـان دین ـی الله تعالى ئەگۆڕن شوێنیان ئەکەون لەگۆڕینی دین ـی الله تعالى بڕوا بەحەڵاڵکردن ـی ئەوشتە ئەکەن کەالله حەرام ـی کردوە وە ئەوەش بەحەرام دائەنێن کەالله تعالـى حەڵاڵی کـردوە

وەک شـوێنکەوتنێک بـۆسەرۆکەکانیان وئەشزانن ئەمە پێچەوانەی دین ـی پێغەمبەرانە ئەم جۆرەیان بـێ باوەڕییە.

وقد جعله اللّه ورسوله شركًا وإن لم يكونوا يصلُّون لهم ويسجدون لهم، فكان من اتبع غيره في خلاف الدين مع علمه أنه خلاف الدين، واعتقد ما قاله ذلك، دون ما قاله اللّه ورسوله مشركًا مثل هؤلاء.

ئەم گوێڕایـەڵیکردنە بەشێوازی گۆڕینی حوکم ـی الله تعالی بەبڕیاری الله وپێغەمبەرەکەی شیرکە ئەگەرچی سـوجدەش نەبەن ونوێژنەکەن بـۆسەرەگەورەکانیان بۆیە هەرکەس شوێن ـی کەسێک بکەوێت لەپێچەوانەی دین ـی الله وبشزانێت لەوشتە پێچەوانەی دینە وبڕوا بەقسەی ئەوکەسە بهێنێت لەبڕی قسەی الله وپێغەمبەرەکەی صلی الله علیە وسـلم ئەوا ئەبێت بەموشریک وەک جولەکە وگاورەکان.

ڕوونکـردنەوە :
واتا کەسـێک ئارەق ئەخواتەوە ئەڵێت من ئەیخۆمەوە چونکە ئاساییە وياسا ڕێگەی پێ یاوە و ئازادی تاکەکەسیە ومافی شەخسیە ئەم جۆرە لەگۆڕین ـی دین ولەحەڵاڵکردنی حەرام شوێنیان کەوتوە هەمان حوکمی ئەو قازیانەی هەیە کەلەمەحکمەکان بەگۆڕینەوە شـوێن یاساکانی دەسەڵات ئەکەون وحەرامەکانی یاسا بەحەرام دائەنێن وحەڵاڵەکانی یاسا بەحەڵاڵ دائەنێن ئەم جۆرەیـان بێ باوەڕییە چونکە ئەوەنەبێت تەنها ئارەق بخواتەوە بـەڵکو شوێن یاساکەش کەوتوە لەحەڵاڵکردن ـی حەرامکراوەکەدا چونکە یـاساکە ئارەق حەڵاڵ ئەکات ئەم کەسـەش بڕوای بەیـاساکە هێناوە وشـوێنی یـاسادانەرەکان

کەوتوە ئەڵێت مادام یاسا ڕێگەی پێ یاوە منیش بەکارێکی ئاسایی وئازادی وگونجاو وشیاو ودروستـ ـی ئەزانم ئەم جۆرەیان شیرک وکوفرە.

یان پیاوێک ئەڵێت من بۆیە ژنی دووەم ناهێنم بەنایاسایی ونەشیاوی ئەزانم چونکە یاسا قەدەغەی کردووە ئەم کەسە کەحەڵاڵێکـ ـی لەخۆی حەرامکرد بەشوێنکەوتن ـی بۆیاسا لەگۆڕینی حوکمە شەرعیەکە ئەم جۆرە وەک شێخ فەرمووی بێ باوەڕییە چونکە هێنان ـی ژنی دووەم حەڵاڵێکە بەڵام ئەم کەسە بەجۆرێک گوێڕایەڵی یاسابوە کەچۆن یاسا بەحەرامی داناوە ئەمیش بەهەمان شێواز بەحەرام ـی ئەزانێت لەسەر خۆی واتا بڕوای بەحەرامکردنەکەی یاسا هێناوە بەپێچەوانەی کەسێک بڵێت ژنی دووەم حەڵاڵە وشەرعیە بەڵام بەهۆی ئەوەی خۆم ئارەزووم لێ نیە یان بەهۆی ئەوەی زیندان ـی نەکرێم نایهێنم ئەم جۆرەیان هیچ ـی لەسەر نیە بەڵام جۆری یەکەمیان داخل ـی ئەوشیرک وکوفرە ئەبێت.

پاشان شێخ ـی ئیسلام لەباسی جۆری دووەم ئەفەرموێت : والثاني أن يكون اعتقادهم وإيمانهم بتحريم الحلال وتحليل الحرام ثابتًا لكنهم أطاعوهم في معصية الله كما يفعل المسلم ما يفعله من المعاصي التي يعتقد أنها معاص، فهؤلاء لهم حكم أمثالهم من أهل الذنوب.

جۆری دووەم بڕوای بەحەرامکردنی حەرامکراوەکان ـی الله و حەڵاڵکردن ـی حەڵاڵەکان ـی الله تعالى جێگیروچەسپاوە هەرئەوەی پێ حەڵاڵە کەالله حەڵاڵی کردووە هەرئەوەشی پێ حەرامە کەالله حەرام ـی کردوە بەڵام لەکردن ـی تاوانەکەدا بەقسەیان ئەکات وەکچۆن موسڵمان تاوان وسەرپێچی ئەنجام ئەیات وبڕواشی وایە بەم کارەی تاوانبارە ئەم جۆرە حوکمی

تاوانکارانیان بۆهەیە.

ڕوونکردنەوە :
یاسایەک دەرکراوە قومارکردن ڕێگەپێدراوە موسڵمانێک قوماری پێ حەرامە وە بڕواشی بەویاسایە نیە کەقوماری حەلاڵکردوە بەڵام ئەڵێت مادام دەسەڵات دەستگیرم ناکات بەهۆی قومارکردن بەفوڕسەتی ئەزانم بچم قوماربکەم ئەگەرچی ئەشزانم قومار تاوانە نەفسم بەسەرمدا زاڵە و فوڕسەتیشە چونکە دەسەڵات ڕێگریم لێ ناکات لێرەدا ئەم کەسە کەلەژێر ڕێگە پێدان یاسا ئەچێت قومار ئەکات بەبێ ئەوەی بڕوای بەیاساکە هەبێت وقومارکردنەکەش بەتاوان ئەزانێت ئەم کەسە تەنها تاوانبارە وەک هەرموسڵمانێک کەتاوانێک ئەکات بەڵام گەر بڵێت من بۆیە قومار ئەکەم ئازادیە چونکە یاسا ڕێگەی پێ یاوە و کارەکەم یاساییە و هیچ کارێکی خراپم نەکردووە ئەم جۆرەیان لەجۆری یەکەمە کەلەتەبدیل وگۆڕینی حوکمەکە شوێنی کەوتوە ئەچێتە ناو شیرک وکوفرەکەوە.

لەکۆتایشدا ئەڵێین وبیرتان ئەهێنمەوە قسەیەکی ئیمام ی نوێکەرەوەی دین شێخ محمد ی کوڕی عبدالوهاب رحمە اللە تعالی کەفەرموویەت ی :
فالله الله إخواني تمسكوا بأصل دينكم أوله وآخره أسه ورأسه وهو شهادة أن لا إله إلا الله واعرفوا معناها وأحبوا أهلها واجعلوهم إخوانكم ولو كانوا بعيدين.

الله الله براکانم دەستگرن بەبنچینەی دینەکەتانەوە لەسەرەتا وکۆتایەکەی لەبناغە ولوتکەکەی ئەویش شایەتیدان بەوەی هیچ پەرستراوێک نیە بەهەق شایستەی پەرستن بێت تەنها الله تعالی نەبێت مانای ئەم وشەیە بزانن

هەڵگرانیتان خۆش بوێت بیانکەن بەبرا ودۆست ـی خۆتان گەرلێشتانەوە دووریش بـن.

واكفروا بالطواغيت وعادوهم وابغضوا من أحبهم أو جادل عنهم أو لم يكفرهم أو قال ما علي منهم أو قال ما كلفني الله بهم فقد كذب هذا على الله وافترى بل كلفه الله بهم.

بۆ باوەڕبـن بەطاغوتان دژایەتیان بـکەن ورقتان لەوکەسەش بێتەوە کـەطاغوتانی خۆشەوێت یان مشتومڕیـان لەسەر ئەکات یـان تەکـفیریـان ناکات یان ئەڵێت چیم داوە لێیان یان ئەڵێت الله تعالـی داوای لێنەکردووم قسەیـان لەسەربکەم ئەوکەسە درۆئەکات و قسەی بەناوی الله ـوە هەڵبەستوە چونکە الله تعالـی داوای لێکردوە.

وفرض عليه الكفر بهم والبراءة منهم ولو كانوا إخوانه وأولاده فالله الله تمسكوا بأصل دينكم لعلكم تلقون ربكم، لا تشركون به شيئا اللهم توفنا مسلمين وألحقنا بالصالحين.

فەرزیشـی کردووە لـەسەری کوفریان پێ بکات وخۆی بەریئ بکات لێیان ئەگەر برا ومنداڵـی خۆشـی بێت الله الله دەستگرن بەبنەڕەتی دینەکەتانەوە بەڵـکو بەوحاڵەوە بگەنەوە بەپەروەردگارتان وهیچ هاوبەشێکتان بۆدانەنابـێت پەروەردگارا بەموسڵمانی بمانمرێنە وبمانگەیـەنە بەپیاوچاکان. [الدرر السنية ج2 ص 119]

ئێمـەش لێرەوە ئەڵـێین
بـە کاربەدەسـتە طاغوتەکان
بە کیسـرا و قەیسـەرەکـان
بـە پاشا وفیرعـەونەکـان
بە وەزیر و زانا خراپ کارەکان
بەپارێزەر وسـەرخەر وسەربازەکان
بەپۆلیس ودەزگا ئەمنیـەکان
بەپاسـەوان و سیخوڕەکـان..
لـەهەموو کات ولەهەمووجێگاکان
لەهەموو هەرێـم و هەموو وڵاتەکان
بـەلایـەنگر وخۆشەویستەکانتان
بـەهەرهەمـووتان
ئەڵێـین
إِنَّا بُرَآءُ مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ
ئێمـە بەریئین لەئێوە ولەوانەشـی ئەیانپەرستن
لەغەیری الله تعالـی وکافرین پێتان.
بـەریئین
لەبەرنامـە ویاساکانتان
لەدەسـتور و ڕێبازەکـانتان
لـەحوکمەت ومەحکمەکانتان
لەدروشـم وڕاگەیاندنەکانتان
لەداپڵۆسێنەر وجەلادەکـانتان
لـە ئەندام وکارێگێڕەکانـتان
لەبارەگـا ومەڵـبەندەکانتان

لـەئاڵا و سنورەکـانتـان
لـەحیزب و ڕێکخراوتـان
بەئیخوان ـی وعەلمانیتان
بەمەدخەلی و گۆڕپەرستان
بـەڕافیــزە و مارکسیتـان
لـەمردوو ولـەزیندووتـان
وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ
لـەنێوان ئێمـە وئێوە دووژمنایەتی ورِق وکینە
بەهەمیشـەی بەرپابوە تـائەوکاتەی بەتاکـ وتەنها بـڕوا
بەالله تعالی ئەهێنن.

نبذوا كتابك من وراء ظهورهم
وتمسكوا بزخارف الهذيان ...
کتێبەکەی تۆیـان پشـتگوێ خسـت
ودەسـتیان گرت بەقسـەی ڕازێنراوەی پوچ.

لأجاهدن عداك ما أبقيتني
ولأجعلن قتالهم ديداني
هەتا بمێنم جیهاد ئەکـەم دژی دووژمنانت
جیهادکردنیشـم دژی ئەوان ئەکەم بەپیشـەی خۆم.

ولأفضحنهم على رؤوس الملا
ولأفرين أديمهم بلساني...
لەپێش چاوی هەموو خەڵکیان شەرمەزاریان ئەکەم
بەزمانیشم پێستیان ئەبڕێنم.

ولأرجمنهم بأعلام الهدى ...
رجم المريد بثاقب الشهبان
ڕەجمیان ئەکەم بەدروشمەکانی هیدایەت
وەک ڕەجمکردن ـی شەیطان بەئەستێرە گەشاوەکان

ولأقعدن لهم مراصد كيدهم ...
ولأحصرنهم بكل مكان
لەهەموو ئەوجێگایانەی پیلانی تێدائەگێڕن بۆیان
لەکەمیندا ئەبم.
لەهەموو جێگەیەکیشدا ڕێیان لێ ئەگرم وگەمارۆیان
ئەیەم.

ولأجعلن لحومهم ودماءهم ...
في يوم نصرك أعظم القربان
گۆشت وخوێنیان ئەکەم بەگەورەترین قوربان ـی
لەڕۆژی سەرکەوتندا.

ولأحملن عليهم بعساكر ...
ليست تفر إذا التقى الزحفان
بـەسوپایەکی ئاوا هێرشیان بەسەرائەکەم
کەسوپاکە لەکاتی ڕووبەڕووبونەوەدا
پاشەکشەنەکـات.
[نونية ابن القيم]

کـۆتایی بابەتـی سەرکردەکان ـی بەناوکوردستان

ربنا تقبل منا إنك أنت السميع العليم
وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على خاتم الأنبياء و المرسلين
سيدنا محمد وعلى اله وصحبه أجمعين.

الحمد لله رب العالمين

کۆتـــای

نووسەر :
ماموٚستا ئوسامە تەوحیدی
ئامادەکردنی : حرب الكرماني